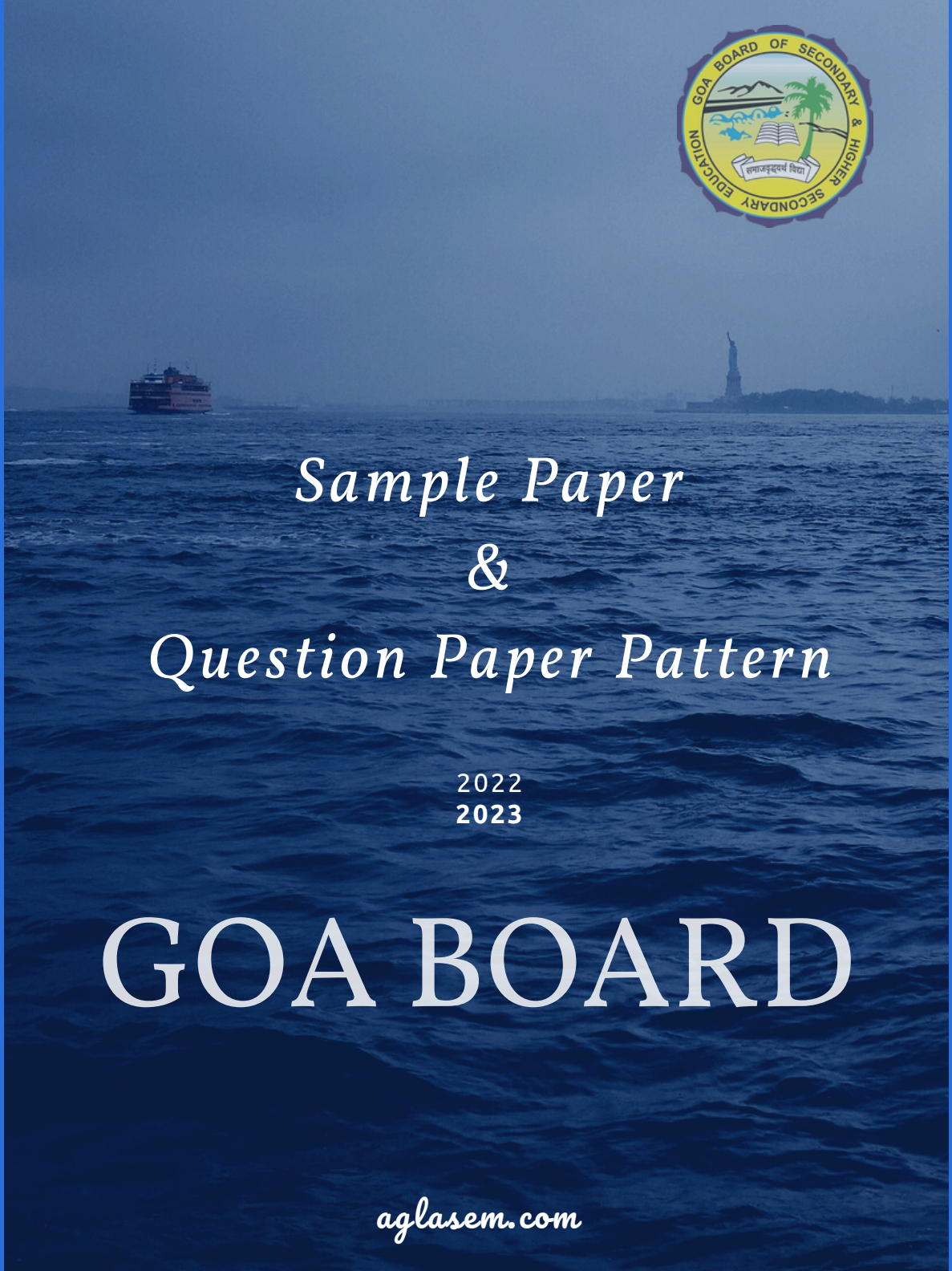

Sample Paper
&
Question Paper Pattern

2022
2023

GOA BOARD

aglasem.com

GOA BOARD OF SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION
DISTRIBUTION OF SYLLABUS

SUBJECT : MARATHI (T.L.) **STD : X**

FIRST FORMATIVE EVALUTION		**TIME : 1H.**	**प्रथम आकारिक मूल्यमापन**	
पाठ व गुण	कविता व गुण	व्याकरण व गुण	रचना व गुण	एकूण गुण
१)राजाचे शील ४)गोकूळ	१)नाचू कीर्तनाचे रंगी २)मन करा रे प्रसन्न	१)वाक्प्रचार (अर्थ व वाक्य) २)शब्दांच्या जाती ३)शब्दसमूहाबद्दल एक शब्द ४)अचूक वाक्य	१)उतारा - 4 २)पत्र लेखन - 4	
5	**3**	**4**	**8**	**20**

SECOND FORMATIVE EVALUTION		**TIME : 1H.**	**विद्तीय आकारिक मूल्यमापन**	
पाठ व गुण	कविता व गुण	व्याकरण व गुण	रचना व गुण	एकूण गुण
२)जंगलाचं देणं ५)गाडेकार ६)पेहलगाम	५)सायंकाळची शोभा ७)आगगाडी व जमीन	१)वाक्प्रचार (अर्थ व वाक्य) २)शब्दांच्या जाती ३)समानार्थी शब्द ४)विरूध्दार्थी शब्द	१)वृत्तान्त लेखन - 4 २)निबंध - 4	
5	**3**	**4**	**8**	**20**

FIRST TERM EXAM		**TIME : 1:30MIN.**	**प्रथम सत्र परीक्षा**	
पाठ व गुण	कविता व गुण	व्याकरण व गुण	रचना व गुण	एकूण गुण
१)राजाचे शील २)जंगलाचं देणं ४)गोकूळ ५)गाडेकार ६)पेहलगाम	१)नाचू कीर्तनाचे रंगी २)मन करा रे प्रसन्न ५)सायंकाळची शोभा ७)आगगाडी व जमीन	१)वाक्प्रचार (अर्थ व वाक्य) २)शब्दांच्या जाती ३)समानार्थी शब्द ४)विरूध्दार्थी शब्द ५)शब्दसमूहाबद्दल एक शब्द ६)अचूक वाक्य	१)उतारा - 3	
12	**8**	**17**	**3**	**40**

तृतीय आकारिक मूल्यमापन **गुण ः20**
विद्यार्थ्यांच्या प्रतिभाशक्तीला प्रेरित करता येईल अशा नाविन्यपूर्ण पध्दतीने नियोजन करून मूल्यांकन करणे अपेक्षित आहे.विद्यार्थ्यांनी अभ्यासकमातील कोणतेही पाठ/ कविता /व्याकरण/ रचना यावर आधारित ध्वनिचित्रफीत, पीपीटी तयार करणे.या व्यतिरिक्त विविध भाषिक कौशल्ये, विद्यार्थ्यांमधील उपजत कलागुण विचारार्थ घेऊन त्यानुसार सदर विषयनिश्चिती करावी.

SECOND TERM EXAM		**TIME : 1:30MIN.**	**विद्तीय सत्र परीक्षा**	
पाठ व गुण	कविता व गुण	व्याकरण व गुण	रचना व गुण	एकूण गुण
८)महावीरचकधारी मेजर भास्कर रॉय ९)चोरी १०)शिवाजी 'राजे' शोभले ११)खरा वैज्ञानिक कोण? १२)अमृताची वाट	३)गई लेखनाची ८)उठा उठा तयार व्हा! ९)हे बंध रेशमाचे १०)तप्त डांबर टिळा	१)वाक्प्रचार (अर्थ व वाक्य) २)शब्दसमूहाबद्दल एक शब्द ३)विशेषण ४)भाववाचक नाम ५)लिंग ६)वचन ७)काळ	१)निबंध किंवा गोष्ट - 4 २)वृत्तान्त लेखन किंवा संवाद - 3 ३)पत्र लेखन - 4 ४)उतारा - 5	
10	**6**	**8**	**16**	**40**

टीप - इयत्ता दहावी, मराठी तृतीय भाषेच्या अभ्यासक्रमातून व्याकरणातील 'प्रयोग' वगळण्यात आला आहे. 'लिंग', 'वचन' यांचा समावेश करण्यात आला आहे.

docs.aglasem.com

aglasem.com

GOA BOARD OF SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION
ALTO BETIM GOA 403 521
DESIGN OF THE QUESTION PAPER
Class: X

FORMATIVE EVALUATION - I & II **Subject: Marathi T.L.**
Max. Marks : 20 **Time : 1 Hr.**

The weightage or the distribution of marks over different dimensions of the question paper shall be as follow:

1. Weightage to Learning Outcomes

Sr. No.	LearningOutcomes	Marks	Percentage of Marks
1	Knowledge	05	20%
2	Understanding	08	40%
3	Application	03	16%
4	Skill	04	24%
	TOTAL	20	100%

2. Weightage to Forms of Questions

Sr. No.	Form of Questions	Marks for each question	Number of questions	Total Marks
1	Long Answer Type (LA)	04	02	08
2	Short Answer Type (SA-I)	02	01	02
3	Short Answer Type (SA-II)	---	---	----
4	Very Short Answer Type (VSA)	01	10	10
	Total			20

The expected time for different type of question would be as follows:

Sr. No.	Form of Questions	Approx. time for ench Question in Min.	Number of Questions	Approx. time for each form of questions in Min.
1	Long Answer Type (LA)	19	02	38
2	Short Answer Type (SA-I)	05	01	05
3	Short Answer Type (SA-II)	—	—	—
4	Very Short Answer Type (VSA)	1.5	10	17
Total				60

As the total time is calculated on the basis of the number of questions required to be answered and the length of their anticipated answers, it would, therefore, be advisable for the candidates to budget their properly by cutting out the superfluous words and be within the expected time limits.

3. Scheme of options
(There will be no overall choice, However, there is an internal choice in 1,2,3 sub question in marks category and ___
sub question of 1 marks category.____ sub question of _____marks category .)

docs.aglasem.com
aglasem.com

4. Weightage to Difficulty level of questions:

Sr. No.	Estimated difficulty level of question	Percentage
1	Easy	20%
2	Average	60%
3	Difficult	20%

A question may very in difficulty level from individual to individual. As such, the assessment in respect of each question will be made by the paper setter on the basis of general anticipation from the group as a whole taking the examination. This provision is only to make the paper balanced in its weightage, rather than to determine the pattern of marking at any stage.

5. Number of Main Questions:
There will be 04 main questions of Q1-5, 2-3, 3-4, 4-8 mark eac

GOA BOARD OF SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION
ALTO BETIM GOA 403 521
WEIGHTAGE CHARTS

STD - X **SUB- MARATHI (T.L.)**

FIRST TERM EXAMINATION (MCQ)
(2022-2023)

1.Weightage to Learning Outcomes

S.No.	Learning Outcomes	Marks	Percentage of Marks
1.	Knowledge	15	37.5%
2.	Understanding	20	50 %
3.	Application	05	12.5%
4.	Skill	_	_
	Total	40	100%

2.Weightage to Content/Subject Units

S.No.	Subject Units	Marks
1.	पाठ	12
2.	कविता	08
3.	व्याकरण	17
4.	रचना	03
	Total	40

docs.aglasem.com

aglasem.com

3.Weightage to Forms of Questions

S.No.	Forms of Questions	Marks for each Question	Number of Questions	Total Marks
1.	VSA	1	40	40
	Total			40

4.Weightage to Difficulty level of Questions

S.No.	Estimated difficulty level of Questions	Percentage
1.	Easy	20%
2.	Average	60%
3.	Difficult	20%

SECOND TERM EXAM.(SUBJECTIVE)

1.Weightage to Learning Outcomes

S.No.	Learning Outcomes	Marks	Percentage of Marks
1.	Knowledge	10	25%
2.	Understanding	14	35%
3.	Application	05	12.5%
4.	Skill	11	27.5%
	Total	40	100%

2.Weightage to Content/Subject Units

S.No.	Subject Units	Marks
1.	पाठ	10
2.	कविता	06
3.	व्याकरण	08
4.	रचना	16
	Total	40

docs.aglasem.com

aglasem.com

3.Weightage to Forms of Questions

S.No.	Forms of Questions	Marks for each Question	Number of Questions	Total Marks
1.	LA	4	2	8
2.	SA I	2	1	2
3.	SA II	3	3	9
4.	VSA	1	21	21
	Total			40

4.Weightage to Difficulty level of Questions

S.No.	Estimated difficulty level of Questions	Percentage
1.	Easy	20%
2.	Average	60%
3.	Difficult	20%

docs.aglasem.com

aglasem.com

SUB : MARATHI (T.L.)
GOA BOARD – MODEL PAPER
FIRST TERM – 2022 / 23

TIME :11/2 HOURS MAXIMUM MARKS :40

INSTRUCTIONS:
(i)Question paper contains 40 questions.
(ii)Every question has 4 choices for its answers (A),(B),(C) and (D) and only one of them is the correct answer.
(iii)On the OMR sheet, for each question number, darken with a ball point pen. ONLY ONE bubble corresponding to what you consider to be the most appropriate answer from among four choices.
(iv)Please note that it is not possible to change the answer once you have filled up the bubble with a ball point pen. Hence sufficient care must be taken while darkening the bubbles.
(v)For each question, you will be awarded ONE mark if you have darkened only the bubble corresponding to the correct answer. In all other cases, you will get zero mark. There is no negative mark.
(vi)Only one OMR sheet will be provided. Use only black or blue ball point pen.

सूचना ः
(i)सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(ii)प्रत्येक अचूक उत्तरासाठी 1 गुण आहेत.

१) काश्मिरी वेषात ती एखाद्या……..
A देवकन्येसारखी दिसत होती.
B परीसारखी दिसत होती.
C राजकन्येसारखी दिसत होती.
D ग्रामकन्येसारखी दिसत होती.

२) गोकूळला आपले दिवाळे निघाले असे वाटले कारण…..
A सास-याने त्यांच्याकडून अठरा रुपये घेतले होते.
B सास-याने त्यांच्याकडून एकोणीस रुपये घेतले होते.
C सास-याने त्यांच्याकडून अठ्ठावीस रुपये घेतले होते.
D सास-याने त्यांच्याकडून एकोणतीस रुपये घेतले होते.

३) शीलावाचूनही एखाद्या ठिकाणी एखाद्याला संपत्ती मिळते पण ती संपत्ती चिरकाल ……
A समाधान देत नाही.
B टिकत नाही.
C उपभोगता येत नाही.
D मिरवता येत नाही.

४) पक्ष्याच्या घरट्यातील पिलांना धनाचीच उपमा…….
A ऋग्वेदात देण्यात आली.
B यजुर्वेदात देण्यात आली.
C अथर्ववेदात देण्यात आली.
D सामवेदात देण्यात आली.

५) "त्रैलोक्याचे राज्य करण्यात मी मग्न झालो आहे." हे उद्‌गार कोणी- कोणास उद्‌देशून काढले?
A प्रल्हादाने शुक्राला
B प्रल्हादाने बृहस्पतीला
C प्रल्हादाने इंद्राला
D प्रल्हादाने लक्ष्मीला

६) "हो,ते पाण्यात तरंगतातही." हे उद्‌गार कोणी - कोणास उद्‌देशून काढले ?
A धर्मा पाटीलने लेखकाला
B लेखकाने धर्मा पाटीलना
C धर्मा पाटीलने भातखंडेशास्त्रींना
D भातखंडेशास्त्रींनी लेखकाला

७) गावातील गणपती विसर्जनासाठी कोठे नेले जात?
A तारीवर
B समुद्रावर
C तळ्यावर

docs.aglasem.com
aglasem.com

	D डोहावर	
८)	छोट्या काश्मिरी मुलीने लेखिकेला भेट म्हणून काय दिले? A बदाम B अक्रोड C सुवासिक फुले D सफरचंद	
९)	इंद्राला प्रल्हादाकडून काय श्रेष्ठ आहे,हे समजले? A धर्म B बल C सदाचार D शील	
१०)	गाड्यातून गणपती नेताना गाडेकार मुलांना काय शिकवी? A भजन B श्लोक C दिंडी D आरती	
११)	'गोकूळ' या पाठाचे लेखक A मारुती चितमपल्ली B स.मा.गर्गे C रा.ग.गडकरी D ह.ना.नार्वेकर	
१२)	'निसर्गानं कुठं काहीही हातचं राखून ठेवलं नव्हतं.' हे वाक्य खालील कोणत्या पाठातील आहे? A जंगलाचं देणं B गाडेकार C गोकूळ D पेहलगाम	
१३)	'मन करा रे प्रसन्न' या अभंगाचे कवी A संत ज्ञानेश्वर B संत नामदेव C संत तुकाराम D संत रामदास	
१४)	पहा पाखरे चरोनि होती.....गोळा A तरुंवर B झाडांवर C वेलींवर D वृक्षांवर	
१५)	तेचि .....रुप पूर्ण A मम B आत्म C स्वयं D माझे	
१६)	मने इच्छा पुरविली मन..... सकळांची A जननी B माऊली C आई D माता	
१७)	परिसाचेनि संगे लोह..... सुवर्ण A होईल B होतसे	

docs.aglasem.com

aglasem.com

	C होय D होते	
१८)	चला रे चक्रांनो..... A गर्जत पुकारा B फिरत गरारा C आपुला दरारा D अफाट वेगात	
१९)	झाडांनी किति मुकूट घातले..... A हिरवे गालीचे ! B डोकिस सोनेरी C गुलाल चौफेरी ! D इंद्रधनुष्याचे	
२०)	उठला क्षणार्ध..... A हादरे जंगल B सुडाचा घुमारा C भयाण आक्रोश D कापले आकाश	
२१)	'वाघ पाठीस लागणे 'म्हणजे..... A फार गतीने भरभर चालणे. B जिवाच्या भीतीने लवकर पळणे. C घाबरुन काहीतरी बडबडणे. D फार गतीने भरभर काम करणे.	
२२)	'द्रोह करणे' म्हणजे..... A तह करणे. B वैर करणे. C कृपा करणे. D द्वेष करणे.	
२३)	'देहभान हरपणे' या वाक्प्रचाराच्या उपयोगाचे खालीलपैकी कोणते वाक्य बरोबर आहे? A त्या मुलाचे गाणे ऐकून लोकांचे देहभान हरपले. B त्या मुलाचे गाणे ऐकून लोक स्वत:ला पूर्णपणे विसरले. C त्या मुलाचे गाणे ऐकून लोकांचे देहभान हरपणे. D त्या मुलाचे गाणे ऐकून लोक स्वत:ला पूर्णपणे विसरणे.	
२४)	'धमाल उडवणे'या वाक्प्रचाराच्या उपयोगाचे खालीलपैकी कोणते वाक्य बरोबर आहे? A मुलांनी दिवाळीच्या सुट्टीत धमाल उडवणे. B मुलांनी दिवाळीच्या सुट्टीत मजा करणे. C मुलांनी दिवाळीच्या सुट्टीत धमाल उडवली. D मुलांनी दिवाळीच्या सुट्टीत मजा केली.	
२५)	'समोर एखादं जिवंत रत्न बुडालं असं वाटलं.'या वाक्यातील 'रत्न' हे A क्रियापद B नाम C विशेषण D सर्वनाम	
२६)	'गुळाच्या ढेपी असत किंवा कधी फुटकळ सामान असे.'या वाक्यातील 'किंवा' हे A उभयान्वयी अव्यय B केवलप्रयोगी अव्यय C शब्दयोगी अव्यय D क्रियाविशेषण अव्यय	
२७)	'तो विचार करु लागला.'या वाक्यातील 'तो' हे A नाम	

docs.aglasem.com

aglasem.com

	B विशेषण C सर्वनाम D क्रियापद	
२८)	'माणसांच्या पायांचा आवाज ऐकला की तो लगेच आत जातो.'या वाक्यातील 'लगेच' हे A क्रियाविशेषण अव्यय B उभयान्वयी अव्यय C शब्दयोगी अव्यय D केवलप्रयोगी अव्यय	
२९)	'सवड' या शब्दाचा समानार्थी शब्द A निवड B वेळ C निकड D आवड	
३०)	'कलरव' म्हणजे A स्तब्धता B गोंगाट C गजबज D आवाज	
३१)	'शाश्वत' शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द A सशाश्वत B अशाश्वत C प्रशाश्वत D निशाश्वत	
३२)	'पुष्कळ' शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द A जड B थोडे C हलका D भारी	
३३)	'दैत्य कुळात जन्मलेला' म्हणजे A दैत्यकुलोत्पन्न B दैत्यकुलदीपक C दैत्यकुलवासी D दैत्यकुलरक्षक	
३४)	'पंक्ती' म्हणजे.... A प्रार्थनेसाठी बसण्याची ओळ B जपासाठी बसण्याची ओळ C जेवावयास बसण्याची ओळ D योगासाठी बसण्याची ओळ	
३५)	खालीलपैकी कोणते वाक्य बरोबर आहे? A तिचं ते बोचकं घेऊन आम्ही लॉजवर आलो. B तिच ते बोचकं घेऊन आम्ही लॉजवर आलो. C तिचं ते बोचकं घेऊन आम्हि लॉजवर आलो. D तिचं ते बोचकं घेउन आम्ही लॉजवर आलो.	
३६)	खालीलपैकी कोणते वाक्य बरोबर आहे? A मी दुधाच्या क्रीमबरोबर भात खाल्लं. B मी दूधाच्या क्रीमबरोबर भात खाल्ला. C मी दुधाच्या क्रीमबरोबर भात खाल्ला. D मि दुधाच्या क्रीमबरोबर भात खाल्ला.	
३७)	खालीलपैकी कोणते वाक्य बरोबर आहे?	

docs.aglasem.com

aglasem.com

	A त्या दिवसी गावातील सर्व लोक दु:खी झाले. B त्या दिवशी गावातिल सर्व लोक दु:खी झाले. C त्या दिवशी गावातील सर्व लोक दु:खी जाले. D त्या दिवशी गावातील सर्व लोक दु:खी झाले.	
	पुढील उतारा वाचून त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. आपल्या भारत देशात अनेक थोर विचारवंत होऊन गेले. आचार्य विनोबा भावे हे त्यापैकीच एक महान व्यक्तिमत्त्व आहे. त्यांचे मूळ नाव विनायक नरहर भावे. त्यांचा जन्म ११ सप्टेंबर १८९५ रोजी रायगड जिल्ह्यातील गागोदे , पेण येथे झाला. त्यांचे वडील नोकरीच्या निमित्ताने बडोद्याला गेले. तिथेच विनोबांचे माध्यमिक व उच्च शिक्षण झाले. त्यांनी १९३२ मध्ये सविनय कायदेभंगाच्या आंदोलनात भाग घेतला. ते पहिले सत्याग्रही ठरले. इंग्रजांनी त्यांची रवानगी धुळे कारागृहात केली.विनोबाजींनी याच कारागृहात 'गीता प्रवचने' सादर केली. त्या प्रवचनांच्या रविवारच्या सभेत विनोबाजींचे विचार ऐकायला अनेक कैदी उपस्थित असत. 'गीताई' हे त्यांचे पुस्तक फारच लोकप्रिय झाले. ते स्वतःला विश्व नागरिक समजत असत. त्यांनी 'भूदान चळवळ 'सुरु केली. १९८३ मध्ये विनोबाजींना 'भारतरत्न' हा सन्मान जाहीर करण्यात आला.	
३८)	विनोबाजींचे माध्यमिक व उच्च शिक्षण कुठे झाले? A पेण B धुळे C बडोदा D गागोदे	
३९)	विनोबाजींनी कोणती चळवळ सुरु केली? A भूदान B गोदान C रक्तदान D जलदान	
४०)	विनोबाजींचे लोकप्रिय झालेले पुस्तक... . A मुक्ताई B शांताई C गीताई D जनाई	

docs.aglasem.com

aglasem.com

FIRST TERM EXAMINATION

STD - X SUB - MARATHI (T.L.)

MARKS- 40 DURATION - 90 MIN.

Answer Paper Assessment Scheme

उत्तरपत्रिका मूल्यमापन योजना

(प्रत्येक अचूक उत्तराला एक गुण)

प्र.क्र. अपेक्षित उत्तरे

१. B परीसारखी दिसत होती.

२. A सास-याने त्यांच्याकडून अठरा रुपये घेतले होते.

३. C उपभोगता येत नाही.

४. A ऋग्वेदात देण्यात आली.

५. C प्रल्हादाने इंद्राला

६. A धर्मा पाटीलने लेखकाला

७. A तारीवर

८. C सुवासिक फुले

९. D शील

१०. A भजन

११. C रा. ग. गडकरी

१२. D पेहलगाम

१३. C संत तुकाराम

१४. B झाडांवर

१५. D माझे

१६. B माऊली

१७. C होय

१८. B फिरत गरारा

१९. B डोकिस सोनेरी

२०. C भयाण आक्रोश

२१. D फार गतीने भरभर काम करणे.

२२.B वैर करणे

२३.Aत्या मुलाचे गाणे ऐकून लोकांचे देहभान हरपले.

२४.C मुलांनी दिवाळीच्या सुट्टीत धमाल उडवली.

२५. B नाम

२६.A उभयान्वयी अव्यय

२७. C सर्वनाम

२८.A क्रियाविशेषण अव्यय

२९. B वेळ

३०. D आवाज

३१. B अशाश्वत

३२. B थोडे

३३.A दैत्यकुलोत्पन्न

३४. C जेवावयास बसण्याची ओळ

३५. A तिचं ते बोचकं घेऊन आम्ही लॉजवर आलो.

३६. C मी दुधाच्या क्रीमबरोबर भात खाल्ला.

३७. D त्या दिवशी गावातील सर्व लोक दु:खी झाले.

३८.C बडोदा

३९.A भूदान

४०.C गीताई

docs.aglasem.com

aglasem.com

		II TERM EXAMINATION **(MODEL QUESTION PAPER)** **STD - X** **SUB - MARATHI (T.L.)** **MARKS - 40** **DURATION - 90 MIN.**	
		सूचना ः (i)प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर नवीन पानावर लिहा. (ii)प्रश्नांचा क्रमांक व उपप्रश्नांचा क्रमांक स्पष्टपणे लिहा. (iii)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत. (ii)उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.	
प्र.१	अ	खालील उद्‌गार कोणी व कोणास उद्‌देशून काढले आहेत,ते लिहा. १)"बरं! मी आपली रजा घेते आता." २)"चला आता आमच्या घराकडे जाऊ."	२
	आ	खालील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा. १)गोपू रडवेला का झाला? २)जिजाऊंना कापरा का सुटला ? ३)सैन्यात नसणारे लोक अधिक भाग्यवान,असे मेजर रॉयना का वाटले? ४)गोविंदशास्त्री भावे यांचा स्वभाव कसा होता?	३
	इ	खालील कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर दोन ते तीन वाक्यांत लिहा. १)राजांनी पाटलांना हात पाय तोडण्याची शिक्षा का दिली? २) आदित्यरावांच्या खोलीत काय-काय होते?	२
	ई	खालील कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर चार ते पाच वाक्यांत लिहा. १)कुमक घेऊन जाणा-या जवानाला 'अभिमन्यू' का म्हटले आहे? २)गोपूने आणलेले भात आईने कोणत्या कारणांमुळे घेतले नाही?	३
प्र.२	अ	रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहून पुढील कवितेच्या ओळी पूर्ण करुन पुन्हा लिहा. १) सदा सर्वदा ____ काही करीना २) जाळीत ये जगाला____ एक ज्वाला	२
	आ	खालील कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर एका वाक्यात लिहा. १) पंथ,जात,धर्म यांचे भेदभाव ज्यांना ठाऊक नाहीत अशी माणसे काय जाणतात? २) समर्थ रामदास कोणती गोष्ट मनाशी धरायला सांगतात?	१
	इ	खालील कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर चार ते पाच वाक्यांत लिहा. १) रस्त्यावर काम करणारी स्त्री कोणकोणती दु:खे सहन करते? २) समाजरुपि ईश्वराची पूजा कशा प्रकारे करावी,असे कवीला वाटते?	३
प्र.३	अ	खालील कोणत्याही एका वाक्प्रचाराचा अर्थ लिहून त्या वाक्प्रचाराचा वाक्यात उपयोग करुन लिहा. १) तोंडचे पाणी पळणे २) हातभार लावणे	२
	आ	खालील विधाने कंसातील सूचनेप्रमाणे लिहा. १)सोन्याची अथवा चांदीची जर असलेला(शब्दसमूहाबद्दल एक शब्द लिहा.) २)गोपू बांधावर उभा राहून पाहत होता. (वाक्य वर्तमानकाळात लिहा.) ३) गंमत, शास्त्र (कोणत्याही एका शब्दाचे विशेषण लिहा.) ४) मोगल, सुंदर (कोणत्याही एका शब्दाचे भाववाचक नाम लिहा.) ५) राजा , मुलगी (कोणत्याही एका शब्दाचे लिंग बदलून लिहा.) ६) दाणा , झाडे (कोणत्याही एका शब्दाचे वचन बदलून लिहा.)	६
प्र .४	अ	खालील कोणत्याही एका विषयावर सुमारे १० ते १२ ओळींत निबंध लिहा. १)गोवा - एक पर्यटन स्थळ २)पत्रकाराचे आत्मवृत्त ३)संगणकाचे (कॉम्प्युटरचे)महत्त्व	४

docs.aglasem.com

aglasem.com

	अ	४)माझा आवडता नेता किंवा खालील मुद्यांच्या आधारे सुमारे ८ ते १० ओळींत गोष्ट लिहून तिला योग्य शीर्षक द्या. एक मुंगी.....अचानक तलावाच्या पाण्यात पडणे...बुडू लागणे..... झाडावरील कबूतराने बघणे.....झाडाचे पान पाण्यात टाकणे....मुंगीचे पानावर चढणे....तलावाच्या काठावर पोचणे....एक दिवस शिका-याचे येणे...कबूतर बेसावध..... मुंगीने पाहणे...शिकारी कबूतरावर गोळी झाडण्याच्या प्रयत्नात....मुंगीने शिका-याच्या पायाला चावणे.....नेम चुकणे...आवाज ऐकून कबूतराचे उडून जाणे.	
प्र .५	अ अ	भाजी विक्रेता व गि-हाईक यांच्यातील संवाद पाच ते सहा ओळींत लिहा. किंवा विद्याविहार विद्यालय, धुळेर,म्हापसा येथे साजरा झालेल्या प्रजासत्ताकदिनाचा (२६ जानेवारी) वृत्तान्त खालील मुद्यांच्या आधारे ६ ते ८ ओळींत लिहा. प्रजासत्ताक दिन - प्रमुख पाहुणे कोण होते - त्यांचे स्वागत,परिचय कोणी करुन दिला -ध्वजारोहण कोणाच्या हस्ते झाले-देशभक्तीपर गीते कोणी सादर केली- प्रमुख पाहुण्यांच्या भाषणातील दोन महत्त्वाचे मुद्दे- आभारप्रदर्शन व सूत्रसंचालन कोणी केले.	३
प्र .६		राज गावकर / रमा गावकर,घ.नं.१२२,श्रीस्थळ,काणकोण, गोवा हा/ही इयत्ता नववीत शिकणारा आपला लहान भाऊ राजेश यास पत्र लिहून शारीरिक स्वच्छता राखण्याचा सल्ला देतो / देते.सदर पत्राचा नमुना ८ ते १० ओळींत लिहा.	४
प्र .७		पुढील उतारा वाचून त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. विद्यार्थ्याने शिक्षण घेताना कसे वागावे याबाबत आपल्या संस्कृतीने विविध प्रकारे मार्गदर्शन केले आहे.विद्यार्थ्यांचे आचरण कसे असावे यासंदर्भात अनेक विचारवंत मते मांडत असतात.तसेच सुभाषितांमधूनही विद्यार्थ्यांमध्ये कोणते गुण असावेत याचे सुंदर वर्णन करण्यात आले आहे.त्यापैकी एका सुभाषितात सांगण्यात आले की विद्यार्थ्यांमध्ये ज्ञानतृष्णा,गुरुवरील निष्ठा, अध्ययनात दक्षता, एकाग्रता व महत्त्वाकांक्षा हे पाच गुण असले पाहिजेत.विद्यार्थ्याला ज्ञानाची सतत ओढ लागली पाहिजे. गुरुजनांवर अखंड निष्ठा असली की ते शिकवत असलेल्या विषयांमध्ये विद्यार्थ्यांच्या मनात आपोआप आवड निर्माण होते.विद्यार्थ्याने आपल्या अभ्यासावर किंवा शिकण्यावर नेहमी लक्ष केंद्रित केले पाहिजे.मनाची एकाग्रता विचलित करणारी अनेक साधने विद्यार्थ्यांजवळ असतात.अशा वातावरणात मनाची एकाग्रता टिकवण्यासाठी विद्यार्थ्याने आपल्याला कोणते ध्येय गाठायचे आहे,याची नेहमी जाणीव ठेवावी.विद्यार्थ्याने महत्त्वाकांक्षा बाळगून उच्च शिक्षण मिळवावे.त्या शिक्षणाच्या आधारे त्याने नोकरी किंवा उद्योगधंदा करताना समाजाचाही विचार करावा.त्याने सामाजिक कार्यात नेहमीच सहभाग घ्यावा.अशा प्रकारे प्रत्येक विद्यार्थी समाजाचा आधार बनला पाहिजे. १) विद्यार्थ्याने एकाग्रता टिकवण्यासाठी कोणती जाणीव ठेवावी? २)विद्यार्थ्याला कशाची ओढ लागली पाहिजे? ३) प्रत्येक विद्यार्थी कोणाचा आधार बनला पाहिजे? ४)आपल्या गुरुजनांवर अखंड निष्ठा असली की काय होते? ५) उता-यास योग्य शीर्षक लिहा.	५

docs.aglasem.com

aglasem.com

		GOA BOARD - II TERM EXAM. STD - X SUB - MARATHI (T.L.) MARKS- 40 DURATION - 90 MIN. ANSWER KEY		
प्र.क्र.	उ.प्रश्न क्र.	अपेक्षित उत्तरे	विभागीय गुण	एकूण गुण
प्र.१	अ	कोणी कोणास म्हटले		२
	१)	संध्या पत्कीने आदित्यरावांना	१/२+१/२	
	२)	लेखकाने (पं.महादेवशास्त्री जोशी) सदूभाऊला	१/२+१/२	
	आ	एका वाक्यात उत्तरे (तीन)		३
	१)	आईने त्याच्यावर भाताची चोरी केल्याचा संशय घेतला म्हणून	१	
	२)	पाटलाना हातपाय तोडण्याची शिक्षा दिल्यावर त्याने केलेला आक्रोश ऐकून	१	
	३)	आपल्या दोस्तांना ऐन संकटाच्या वेळी क्रूरपणे सोडून जावं लागत नाही.	१	
	४)	सनातनी आचार आणि पुरोगामी विचार.	१	
	इ	दोन ते तीन वाक्यांत (एक)		२
	१)	पाटलाने रामजी खोडेंच्या मुलीला पळवणे, त्या मुलीने जीव देणे, शिवाजी राजांकडे न्याय मागणे, पाटलाच्या वाईट कामाबद्दल कठोर शिक्षा आवश्यक	२	
	२)	कपाटे, रिपोर्ट व फाईलीचे डबे, मोठाले डेस्क त्यावर फाईलींचा डोंगर, दोन टेलिफोन, एक काळा, एक लाल	२	
	ई	चार ते पाच वाक्यांत (एक)		३
	१)	जवानाने युध्द सुरु असताना कुमक ३/४ मैल अंतरावर पोचवली, मोठी कामगिरी केली, कुमक मिळाल्यामुळे सैनिकांनी शत्रूचा धुव्वा उडवला, महाभारतात अभिमन्यूकडून चक्रव्यूहाचा भेद मात्र जिवंत परतला नाही, तसाच हा जवान पराक्रम करुन जिवंत परतला नाही.	३	
	२)	पोपटांनी साठवलेले भात गोपूने आणले हे आईला समजणे, पक्ष्यांच्या भुकेचा विचार, चोरीचे भात, पक्ष्यांनी माणसांची चोरी, माणसांनी पक्ष्यांची चोरी, माणसांनी माणसांची चोरी...	३	
प्र.२	अ	रिकाम्या जागी योग्य शब्द		२
	१)	पाठ	१	
	२)	विक्राळ	१	
	आ	एका वाक्यात उत्तर(एक)		१
	१)	प्रेमास प्रेम द्यायला	१	
	२)	कधीही ऐकलेली	१	
	इ	तीन-चार वाक्यात		३
	१)	रटरटल्या डांबरात पडून मूल मरणे -- दुसरे मूल जन्मले तरी दुःख न विसरणे -- त्याच्या सुरक्षेची चिंता-- रस्ता कोसळून नवरा मरणे--- कायमचे दुःख	३	
	२)	पंचप्राण लावून आरती, भूतकाळातील पराक्रम, भविष्य घडविणे, आर्यवृत्ती, भारताचा तिरंगा पुढे, ध्येयवादी, सर्व दिशा आक्रमणे, एकता, देशासाठी त्यागी, शूर	३	
प्र.३	अ	वाक्प्रचाराचा अर्थ व वाक्यात प्रयोग		२
		१) घाबरुन जाणे + वाक्य	१+१	
		२) मदत करणे + वाक्य	१+१	

docs.aglasem.com

aglasem.com

	आ	कंसातील सूचनेप्रमाणे		
	१)	कलाबूत	१	१
	२)	गोपू बांधावर उभा राहून पाहत आहे.	१	१
	३)	गंमतीदार, शास्त्रीय	१	१
	४)	मोगलाई, सौंदर्य	१	१
	५)	राणी, मुलगा	१	१
	६)	दाणे, झाड	१	१
प्र.४	अ	निबंध लेखनात चार गुण पुढीलप्रमाणे		४
		अनुरुप प्रस्तावना	१/२	
		विषयविस्तार व परिच्छेदात्मक रचना	२	
		भाषाशैली व सुसूत्र विचार	१	
		परिणामकारक शेवट	१/२	
	अ	**किंवा** मुद्द्यांवरुन गोष्टलेखन- पुढीलप्रमाणे गुण विभागून द्यावेत		
		प्रत्येक मुद्द्याचा विस्तार	१	
		विचारसुसूत्रता, गोष्टीची मांडणी	२	
		योग्य शेवट	१/२	
		शीर्षक	१/२	
प्र.५	अ	संवाद **किंवा** वृत्तान्त		३
		संवाद लेखनात - भाषाशैली ,वाक्यरचना, विरामचिन्हे विचारार्थ घ्यावीत. केवळ एका शब्दाने संवादपूर्ती केल्यास गुण देताना विचार करावा.	३	
	अ	वृत्तान्त लेखन		
		दिनांक, स्थळ व क्रमबद्ध घटना, समग्र चित्रण करणारे वर्णन, एकसूत्रता,भाषाशैली ,योग्य वाक्यरचना व वृत्तान्ताचे एकूण स्वरुप.	३	
प्र. ६		पत्र लिहिणा-याचे नाव, पत्ता व दिनांक	१/२	४
		संबोधन ,अभिवादन	१/२+१/२	
		विषयविस्तार व परिच्छेद विभागणी	१ १/२	
		भाषाशैली	१/२	
		योग्य समारोप	१/२	
प्र.७		उता-यावरील प्रश्न		५
	१)	आपल्याला कोणते ध्येय गाठायचे आहे	१	
	२)	ज्ञानाची ओढ	१	
	३)	समाजाचा आधार	१	
	४)	ते शिकवत असलेल्या विषयांमध्ये विद्यार्थ्यांच्या मनात आपोआप आवड निर्माण होते.	१	
	५)	विद्यार्थ्यांमधील गुण किंवा तत्सम शीर्षक	१	

docs.aglasem.com

aglasem.com

GOA BOARD OF SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION
DISTRIBUTION OF SYLLABUS

SUBJECT : MARATHI FUNCTIONAL **STD : X**

FIRST FORMATIVE EVALUTION **TIME : 1H.** **प्रथम आकारिक मूल्यमापन**

पाठ व गुण	कविता व गुण	व्याकरण व गुण	रचना व गुण	एकूण गुण
१)राजाचे शील ४)गोकूळ	१)नाचू कीर्तनाचे रंगी २)मन करा रे प्रसन्न	१)शब्दांच्या जाती २)वचन ३)समानार्थी शब्द ४)विरूध्दार्थी शब्द	१)उतारा - 4	
5	**4**	**7**	**4**	**20**

SECOND FORMATIVE EVALUTION **TIME : 1H.** **व्दितीय आकारिक मूल्यमापन**

पाठ व गुण	कविता व गुण	व्याकरण व गुण	रचना व गुण	एकूण गुण
२)जंगलाचं देणं ५)गाडेकार ६)पेहलगाम	५)सायंकाळची शोभा ७)आगगाडी व जमीन	१)शब्दांच्या जाती २)लिंग ३)विशेषण ४)भाववाचक नाम	१) उतारा - 4	
5	**4**	**7**	**4**	**20**

FIRST TERM EXAM **TIME : 120MIN.** **प्रथम सत्र परीक्षा**

पाठ व गुण	कविता व गुण	व्याकरण व गुण	रचना व गुण	एकूण गुण
१)राजाचे शील २)जंगलाचं देणं ४)गोकूळ ५)गाडेकार ६)पेहलगाम	१)नाचू कीर्तनाचे रंगी २)मन करा रे प्रसन्न ५)सायंकाळची शोभा ७)आगगाडी व जमीन	१)शब्दांच्या जाती २)वचन ३)समानार्थी शब्द ४)विरूध्दार्थी शब्द ५)लिंग ६)विशेषण ७)भाववाचक नाम	१)उतारा - 6	
9	**8**	**17**	**6**	**40**

तृतीय आकारिक मूल्यमापन **गुण ः20**

विद्यार्थ्यांच्या प्रतिभाशक्तीला प्रेरित करता येईल अशा नाविन्यपूर्ण पध्दतीने नियोजन करून मूल्यांकन करणे अपेक्षित आहे.विद्यार्थ्याची भाषाविषयक कौशल्ये (श्रवण,वाचन,संभाषण,लेखन) विचारार्थ घेऊन त्यानुसार स्वाध्यायाचे (Assignment)विषय द्यावेत.

SECOND TERM EXAM **TIME : 120MIN.** **व्दितीय सत्र परीक्षा**

पाठ व गुण	कविता व गुण	व्याकरण व गुण	रचना व गुण	एकूण गुण
८)महावीरचक्रधारी मेजर भास्कर रॉय ९)चोरी १०)शिवाजी 'राजे' शोभले ११)खरा वैज्ञानिक कोण? १२)अमृताची वाट	३)गई लेखनाची ८)उठा उठा तयार व्हा! ९)हे बंध रेशमाचे १०)तप्त डांबर टिळा	१)शब्दांच्या जाती २)वचन ३)समानार्थी शब्द ४)विरूध्दार्थी शब्द ५) लिंग ६)काळ ७)नामांचे प्रकार	१)संवाद किंवा पत्र लेखन २)उतारा	
9	**8**	**16**	**7**	**40**

docs.aglasem.com

aglasem.com

STD - X SUB- MARATHI FUNCTIONAL

FIRST TERM EXAMINATION (MCQ)
(2022-2023)

1.Weightage to Learning Outcomes

S.No.	Learning Outcomes	Marks	Percentage of Marks
1.	Knowledge	25	62.5%
2.	Understanding	15	37.5%
3.	Application	_	–
4.	Skill	_	_
	Total	40	100%

2.Weightage to Content/Subject Units

S.No.	Subject Units	Marks
1.	पाठ	09
2.	कविता	08
3.	व्याकरण	17
4.	रचना	06
	Total	40

3.Weightage to Forms of Questions

S.No.	Forms of Questions	Marks for each Question	Number of Questions	Total Marks
1.	VSA	1	40	40
	Total			40

4.Weightage to Difficulty level of Questions

S.No.	Estimated difficulty level of Questions	Percentage
1.	Easy	20%
2.	Average	60%
3.	Difficult	20%

SECOND TERM EXAM.(SUBJECTIVE)

1.Weightage to Learning Outcomes

S.No.	Learning Outcomes	Marks	Percentage of Marks
1.	Knowledge	25	62.5%
2.	Understanding	11	27.5%
3.	Application	—	—
4.	Skill	04	10%
	Total	40	100%

docs.aglasem.com

aglasem.com

2.Weightage to Content/Subject Units

S.No.	Subject Units	Marks
1.	पाठ	09
2.	कविता	08
3.	व्याकरण	16
4.	रचना	07
	Total	40

3.Weightage to Forms of Questions

S.No.	Forms of Questions	Marks for each Question	Number of Questions	Total Marks
1.	LA	4	1	4
2.	SA I	2	1	2
3.	SA II	–	–	—
4.	VSA	1	34	34
	Total			40

4.Weightage to Difficulty level of Questions

S.No.	Estimated difficulty level of Questions	Percentage
1.	Easy	20%
2.	Average	60%
3.	Difficult	20%

docs.aglasem.com

aglasem.com

SUB : MARATHI FUNCTIONAL
GOA BOARD – MODEL PAPER
FIRST TERM – 2022 / 23

TIME :2 HOURS MAXIMUM MARKS :40

INSTRUCTIONS:
(i)Question paper contains 40 questions.
(ii)Every question has 4 choices for its answers (A),(B),(C) and (D) and only one of them is the correct answer.
(iii)On the OMR sheet, for each question number, darken with a ball point pen. ONLY ONE bubble corresponding to what you consider to be the most appropriate answer from among four choices.
(iv)Please note that it is not possible to change the answer once you have filled up the bubble with a ball point pen. Hence sufficient care must be taken while darkening the bubbles.
(v)For each question, you will be awarded ONE mark if you have darkened only the bubble corresponding to the correct answer. In all other cases, you will get zero mark. There is no negative mark.
(vi)Only one OMR sheet will be provided. Use only black or blue ball point pen.

सूचना ः
(i)सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(ii)प्रत्येक अचूक उत्तरासाठी 1 गुण आहेत.

१) लेखक दिवेआगर नजीकच्या कुडेगावला .....

A.पक्ष्यांच्या अभ्यासाकरिता गेले होते.

B. प्राण्यांच्या अभ्यासाकरिता गेले होते.

C. फुलांच्या अभ्यासाकरिता गेले होते.

D.फळांच्या अभ्यासाकरिता गेले होते.

२) त्रैलोक्याचे राज्य करण्यात मी मग्न झालो आहे त्यामुळे .....

A.तुझ्या प्रश्नाचे उत्तर देण्यास मला मुळीच वेळ नाही.

B.तुझ्या कामात मला मुळीच रस नाही.

C. तुझ्याशी मी कोणतीच चर्चा करू शकत नाही.

D.मी तुला कोणतीच मदत करू शकत नाही.

३) गाडेकार खरी धमाल उडवी ती.....

A.गणेश चतुर्थीच्या चार-पाच दिवसात.

B.होळीच्या चार-पाच दिवसात.

C.दस-याच्या चार-पाच दिवसात.

D.दिवाळीच्या चार-पाच दिवसात.

४) काश्मिरी वेषात ती मुलगी एखाद्या .....

A.बाहुली सारखी दिसत होती.

B.अप्सरे सारखी दिसत होती.

C.परीसारखी दिसत होती.

D.राजकन्येसारखी दिसत होती.

५) मला स्मरणशक्ती द्यायला.....

A.मथुरा अजिबात विसरली की काय?

B.महादेव अजिबात विसरले की काय?

C.देशमुख अजिबात विसरले की काय?

docs.aglasem.com
aglasem.com

	D.ब्रम्हदेव अजिबात विसरले की काय?	
६)	समुद्र विंचवाचे घर कसे दिसते? A.वारूळासारखे B.झोपडीसारखे C. बिळासारखे D.घरट्यासारखे	
७)	इंद्र राजा प्रल्हादाकडे गेला असता त्याला काय सर्वश्रेष्ठ असल्याचे समजले? A. धन B.ज्ञान C.मन D.शील	
८)	'गोकूळ' पाठाचे लेखक कोण आहेत ? A.स.मा. गर्गे B.रा.ग.गडकरी C.ह.ना.नार्वेकर D. मारुती चितमपल्ली	
९)	गाडेकाराचा मृत्यू ..... A.पाण्यात बुडून झाला. B.गाडीखाली चिरडून झाला. C. डोकं विजेच्या खांबावर आपटून झाला. D. वृद्धापकाळाने झाला.	
१०)	वनस्पति ------- चंदन झाला जाण. A.विरघळू B.दरवळू C.परिमळू D.पसरवू	
११)	परेहून परते घर..... A.तेचि माझे रूप पूर्ण B.तेथे राहू निरंतर C. वाचे विठ्ठल रखुमाई D. ज्ञानदीप लावू जगी	
१२)	मन गुरु आणि शिष्य..... A.करी आपुलेचि दास्य B.प्रसन्न आपआपणास	

docs.aglasem.com

aglasem.com

	Cश्रोते वक्ते ऐका मात D.सर्व सिध्दींचे कारण	
१३)	ओढा आपल्याबरोबर काय वाहून नेतो असे कवीला वाटते? A.सोने B.चांदी C. लोखंड D.मोती	
१४)	उद्दाम गाडीचे ऐकून वचन _____इकडे थरारे जमीन A.गर्वात B.जोरात C.जोशात D.क्रोधात	
१५)	कवीने सोन्याचा गोळा असे कोणास म्हटले आहे? A.सूर्याला B.चंद्राला C. पृथ्वीला D.मंगळाला	
१६)	मन करा रे _____सर्व सिद्धीचे कारण A.खुश B.प्रसन्न C.धुंद D.खिन्न	
१७)	शिरली _____ अफाट वेगात A. शेतात B.रानात C.घाटात D.डोंगरात	
१८)	'कालवं मिटताना असा आवाज होतो.'या वाक्यातील 'नाम' A.कालवं B.होतो C.असा D.आवाज	
१९)	'बृहस्पतीने त्याला शुक्राकडे जाण्याचा सल्ला दिला.' या वाक्यातील 'सर्वनाम' A.सल्ला	

docs.aglasem.com

aglasem.com

	B.दिला C.जाण्याचा D.त्याला	
२०)	‘त्या दिवशी गावातील सर्व लोक दुःखी झाले.’ या वाक्यातील 'विशेषण' A.त्या B. दुःखी C.लोक D.झाले	
२१)	‘प्रल्हादाने आपल्या शरीराकडे पाहिले.’ या वाक्यातील 'क्रियापद' A.आपल्या B.प्रल्हादाने C.शरीराकडे D.पाहिले	
२२)	‘गुलाम ‘ शब्दापासून पुढील भाववाचक नाम तयार होते A.गुलामगिरी B. गुलामपणा C. गुलामिगिरी D. गुलामीपणा	
२३)	’विसर’शब्दापासून पुढील विशेषण तयार होते. A.विसरपणा B.विसरणे C.विसराळू D.विसरु	
२४)	’मुलगी ‘शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते ? A.मुलगा B.पुरुष C.नर D.नवरा	
२५)	’पिता’ शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते ? A.वहिनी B.माता C.भगिनी D.बायको	
२६)	‘डोळा’ शब्दाचे अनेकवचनी रूप कोणते?	

docs.aglasem.com

aglasem.com

	A.नेत्र B.डोळा C.डोळे D. नयन	
२७)	‘थंड’या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द कोणता? A.गोड B.गरम C.गार D.मऊ	
२८)	'गरीब' या शब्दाचा विरुध्दार्थी शब्द कोणता? A.उच्च B.मोठा C.श्रीमंत D.महान	
२९)	‘दैत्य’ या शब्दाचा समानार्थी शब्द कोणता? A.राक्षस B.माणूस C. राजा D.देव	
३०)	’जंगल’ या शब्दाचा समानार्थी शब्द कोणता? A. पर्वत B.डोंगर C. उद्यान D.रान	
३१)	खाडीच्या किनाऱ्यानं आमची होडी झरझर जात होती. या वाक्यातील 'क्रियाविशेषण अव्यय' ओळखा. A. किनाऱ्यानं B. झरझर C.आमची D.खाडीच्या	
३२)	इंद्र प्रल्हादाकडे गेला आणि त्यालाही तोच प्रश्न विचारला. या वाक्यातील 'उभयान्वयी अव्यय' ओळखा. A.आणि B. कडे C.त्यालाही	

docs.aglasem.com

aglasem.com

	D. विचारला	
३३)	वा! तुझा बाप म्हणजे हजारोंचा पोशिंदाच की नाही! या वाक्यातील 'केवलप्रयोगी अव्यय 'ओळखा. A. म्हणजे B. बाप C.वा ! D.पोशिंदा	
३४)	वाढत्या वयाबरोबर ही झाडं अधिक मनोहर दिसतात. या वाक्यातील 'शब्दयोगी अव्यय 'ओळखा. A. बरोबर B.मनोहर C.वाढत्या D.अधिक	
	पुढील उतारा वाचून त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे ओळखा. खेळाचे खूप फायदे आहेत. खेळामुळे शारीरिक विकास होतो. खेळामुळे बुद्धी तल्लख होते.चांगला खेळाडू बनणार तर मैदानात भरपूर सराव करावा लागतो.खेळात प्रत्येक वेळी विजय मिळतो असे नाही. पराजय सुद्धा स्वीकारावा लागतो.चांगला खेळाडू विजयाने हुरळून जात नाही. पराजयाने खचून जात नाही कारण त्याचे पूर्ण लक्ष खेळातील सुधारणांवर असते. खरा खेळाडू खूप पैसे व प्रसिद्धी मिळाली तरीही खेळाकडे दुर्लक्ष करीत नाही.खेळाडूला खेळताना अनेकवेळा दुखापती होतात.	
३५)	चांगल्या खेळाडूचे लक्ष कशावर असते? A.पैशांवर B.प्रसिद्धीवर C.खेळातील सुधारणांवर D.दुखापतींवर	
३६)	खेळामुळे बुद्धी..... होते. A.मंद B.तल्लख C.कमी D.कमकुवत	
३७)	चांगला खेळाडू बनणार तर मैदानात .....सराव करावा लागतो. A.कधीतरी B.एकदाच C.भरपूर D.कमी	
	पुढील उतारा वाचून त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे ओळखा. मैत्री हा माणसाच्या जीवनातला महत्त्वाचा घटक आहे. चांगली वागणूक असलेले मित्र मिळाले तर त्याचा आपल्या जीवनावर चांगला परिणाम होतो. मैत्रीमध्ये आपल्याला मित्राकडून काय मिळेल याचा विचार कधीही करु नये. मी माझ्या मित्राला काय देऊ शकलो याचा विचार करावा. अडचणीच्या वेळी मदत करतो	

docs.aglasem.com

aglasem.com

	तोच खरा मित्र आहे. स्वार्थी माणसांची मैत्री टिकणे कठीण असते. नि:स्वार्थी माणसे कायम मैत्री जपतात.	
३८)	अडचणीच्या वेळी... ... ... तोच खरा मित्र आहे. A.दुर्लक्ष करतो B.निंदा करतो C.मदत करतो D.चेष्टा करतो	
३९)	नि:स्वार्थी माणसे कायम .....जपतात. A.मैत्री B.वैर C.अहंकार D.लोभ	
४०)	चांगली वागणूक असलेले मित्र मिळाले तर त्याचा आपल्या जीवनावर ... ... A.वाईट परिणाम होतो. B.साधारण परिणाम होतो. C.किंचित परिणाम होतो. D.चांगला परिणाम होतो.	

docs.aglasem.com

aglasem.com

FIRST TERM EXAMINATION

STD - X SUB - MARATHI FUNCTIONAL

MARKS- 40 DURATION - 120 MIN.

Answer Paper Assessment Scheme

उत्तरपत्रिका मूल्यमापन योजना (प्रत्येक अचूक उत्तराला एक गुण)

प्र.क्र. अपेक्षित उत्तरे

1. A. पक्ष्यांच्या अभ्यासाकरिता गेले होते.
2. A. तुझ्या प्रश्नाचे उत्तर देण्यास मला मुळीच वेळ नाही.
3. B.होळीच्या चारपाच दिवसात.
4. C.परीसारखी दिसत होती.
5. D.ब्रम्हदेव अजिबात विसरले की काय?
6. A.वारुळासारखे
7. D.शील
8. B.रा.ग.गडकरी
9. C.डोकं विजेच्या खांबावर आपटून झाला.
10. C.परिमळू
11. B.तेथे राहू निरंतर
12. A.करी आपुलेचि दास्य
13. A.सोने
14. D.क्रोधात
15. A.सूर्याला
16. B. प्रसन्न
17. C.घाटात
18. A.कालवं
19. D.त्याला
20. B.दु:खी
21. D.पाहिले
22. A.गुलामगिरी
23. C.विसराळू
24. A.मुलगा
25. B.माता
26. C.डोळे
27. B.गरम
28. C. श्रीमंत
29. A.राक्षस
30. D.रान
31. B.झरझर
32. A.आणि
33. C.वा!
34. A.बरोबर
35. C. खेळातील सुधारणांवर
36. B. तल्लख
37. C. भरपूर
38. C.मदत करतो
39. A.मैत्री
40. D.चांगला परिणाम होतो.

docs.aglasem.com

aglasem.com

		II TERM EXAMINATION **(MODEL QUESTION PAPER)** **STD - X** **SUB - MARATHI FUNCTIONAL** **MARKS - 40** **DURATION - 2 HOURS**	
		सूचना ः (i)प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर नवीन पानावर लिहा. (ii)प्रश्नांचा कमांक व उपप्रश्नांचा कमांक स्पष्टपणे लिहा. (iii)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत. (ii)उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.	
प्र.१	अ	पुढील प्रत्येक विधानाखाली चार पर्याय दिलेले आहेत .त्यातील अचूक पर्याय निवडून विधान पूर्ण करून लिहा. १. आंबेड्याला सातेरीच्या माळावर लेखक..... अ. बैलगाडीतून उतरले. ब. बसमधून उतरले. क. घोडागाडीतून उतरले. ड. जीपमधून उतरले. २. मेजर भास्कर रॉय यांना..... अ.परमवीरचक्राचा सन्मान मिळाला. ब.अशोकचक्राचा सन्मान मिळाला. क. महावीरचक्राचा सन्मान मिळाला. ड. कीर्तीचक्राचा सन्मान मिळाला.	२
	ब	खालीलपैकी कोणत्याही **<u>तीन</u>** प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा. १.पाटील कोणत्या गावचे होते? २.आईने गोपूला खाण्यासाठी काय दिले? ३.कुमक घेऊन जाण्यास कोण तयार झाले? ४.सत्काराला उत्तर द्यायला कोण उठून उभे राहिले?	३
	क	खालील 'अ' गटात पाठांची नावे व 'ब' गटात लेखकांची नावे दिली आहेत .त्यांच्या योग्य जोड्या जुळवून लिहा. 'अ' गट 'ब ' गट १. चोरी अ.रणजित देसाई २. खरा वैज्ञानिक कोण? ब.ग.प्र.प्रधान क.मधु मंगेश कर्णिक ड.जयंत विष्णू नारळीकर	२
	ड	खालील कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर दोन ते तीन वाक्यांत लिहा. १.'शेत कापलं नाही तर काय होईल' 'असे गोपूला वाटते? २.पाटलांनी येसाजीबरोबर कोणता निरोप पाठविला? ३.लेखक महादेवशास्त्रींना आपल्या घराची ओळख का पटेना?	२
प्र.२	अ	खालील कवितेच्या ओळीखाली चार पर्याय दिले आहेत. त्यातील अचूक पर्याय निवडून कवितेची ओळ पूर्ण करुन लिहा. १)एक नायका स्मरुन,..... अ.एक मार्ग आक्रमून, ब.एक कामना धरुन, क.त्यागि व्हा, शुर व्हा, ड.स्वार होऊनी रहा!	१
	ब	खाली दिलेल्या काव्यांशांच्या जोड्या जुळवा. 'अ'गट 'ब' गट १) एक होऊनी अनेक अ)जीवी धरीना ।। २) कदा ऐकिली गोष्ट ब)आक्रमा दिशा दहा! क)काही करीना।	२

docs.aglasem.com

aglasem.com

		ड)हाच भाव वाढवा	
	क	मोकळ्या जागी कंसातील पर्यायांपैकी योग्य शब्द लिहून पुढील कवितेच्या ओळी पूर्ण करुन पुन्हा लिहा. १) आता डांबरच झाला जन्म... .. फेरा (नाशाचा, मृत्यूचा, मरणाचा) २) धागा अतूट हाच... . गुंतवावा (प्राणांत, आत्म्यात, मनांत)	२
	ड	खालील कोणत्याही **तीन** प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा. १) तान्हे लेकरु कशात पडले? २) भविष्य रंगविण्यासाठी कवीने कोणाकोणाची आठवण केली आहे? ३) जगाला जाळणारी विक्राळ ज्वाला केव्हा निर्माण होते? ४) हयगय केल्यामुळे काय होते?	३
प्र.३	अ	कंसातील सूचनेप्रमाणे लिहा. (कोणतेही **दोन**) १. संध्या मात्र विचारमग्न होती . (नाम ओळखून लिहा.) २. माझे विचार असेच भरकटत राहिले असते. (सर्वनाम ओळखून लिहा.) ३.ती संध्याकाळ प्रसन्न होती. (विशेषण ओळखून लिहा.) ४.आदित्यरावांनी घंटा वाजवली. (क्रियापद ओळखून लिहा.)	२
	ब	खालील वाक्याचा काळ ओळखून लिहा. १.वाड्यावर न जाता राजे सरळ पागेकडे गेले.	१
	क	खालील वाक्यातील अधोरेखित अव्ययांचा प्रकार ओळखून लिहा.(कोणतेही **दोन**) १. मी व आदित्य बरोबर शाळेत होतो. २.अरेच्या ! या ढोलीत राहतात काय पोपट? ३.आपल्या सहकाऱ्याबद्दल मात्र ते फार गौरवाने बोलले. ४. पायांची पकड हळूहळू ढिली होत होती.	२
	ड	खालील शब्दांचे लिंग बदलून लिहा.(कोणतेही **दोन**) १.म्हातारा २.विद्यार्थिनी ३.भाऊ	२
प्र .४	अ	खालील शब्दांची अनेकवचनी रूपे लिहा.(कोणतेही **दोन**) १.वाटी २.इमारत ३.बंगला	२
	ब	खालील 'अ' गटातील शब्दांच्या 'ब' गटातील समानार्थी शब्दांशी योग्य जोड्या जुळवून लिहा. 'अ' गट 'ब' गट १. स्नान अ. भित्रा २. डोळे ब.आंघोळ ३. सोयरा क. नयन ४.पापभीरू ड.पाहुणा	२
	क	खालील 'अ' गटातील शब्दांच्या ' ब 'गटातील विरुद्धार्थी शब्दांशी योग्य जोड्या जुळवून लिहा. 'अ ' गट 'ब' गट १.बरोबर अ. निर्यात २.आयात ब.जमा ३.खर्च क. पारतंत्र्य ४. स्वातंत्र्य ड.चूक	२
	ड	खाली दिलेल्या नामांचे सामान्यनाम, विशेषनाम व भाववाचक नाम यामध्ये वर्गीकरण करून लिहा. शिवाजी, पक्षी, नदी ,भारत, महागाई, पुस्तक	३
प्र .५	अ	पुढील उतारा वाचून त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. स्वच्छ वातावरणात रहायला सर्वांना आवडते. स्वच्छता राखली की बरेचसे रोग दूर	३

docs.aglasem.com

aglasem.com

		होतात. आपल्या घराजवळचा परिसर नेहमी स्वच्छ ठेवावा. काही माणसे स्वत:च्या घरातील कचरा, टाकाऊ वस्तू उघड्यावर टाकतात. अशामुळे परिसर अस्वच्छ होतो.सर्वांचे आरोग्य धोक्यात येते. स्वत:चे घर स्वच्छ असावे असे वाटते. त्याचप्रमाणे आपण ज्या गावात किंवा शहरात राहतो तिथे स्वच्छता राखण्यासाठी प्रयत्न करायला हवेत. प्रत्येक गाव, शहर स्वच्छ राखणे ही आपली सामूहिक जबाबदारी आहे. १) स्वच्छता राखली की काय होते? २) आपली सामूहिक जबाबदारी कोणती? ३) काही माणसे काय करतात?	
	ब	वडील व मुलगा यांच्यातील पुढील संवाद तुमच्या शब्दांत पूर्ण करुन लिहा. वडील- तू रोज खेळायला जातोस ना? मुलगा- हो बाबा, मी... ... ... वडील- छान! रोज खेळले की... ... मुलगा- हो, म्हणून बाबा तुम्हीसुद्धा... ... . वडील- मी तुझ्याबरोबर खेळायला... ... मुलगा- खरंच या, खूप... . वडील- हो बाळ, उद्यापासून... . . किंवा तुम्ही राहुल नाईक/ रमा नाईक आहात. तुमचा पत्ता 'श्रीदत्त निवास', धुळेर, म्हापसा - गोवा आहे. तुमच्या मित्र/मैत्रिणीला तुमच्या वाढदिवसाला येण्याचे निमंत्रण देणारे पत्र खालील मुद्यांच्या आधारे लिहा. १) वाढदिवसाची तारीख, कार्यक्रमाची जागा. २) वाढदिवसाचे कार्यक्रम- मेजवानी,मनोरंजन. ३) आणखी कोणाला बोलावले आहे,त्यांची माहिती.	४

docs.aglasem.com

aglasem.com

		GOA BOARD - II TERM EXAM. STD - X SUB - MARATHI FUNCTIONAL MARKS- 40 DURATION - 120 MIN. ANSWER KEY		
प्र.क्र.	उ.प्रश्न क्र.	अपेक्षित उत्तरे	विभागीय गुण	एकूण गुण
प्र.१	अ	अचूक पर्याय निवडा		२
	१)	ब- बसमधून उतरले	१	
	२)	क-महावीरचक्राचा सन्मान मिळाला.	१	
	ब	कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात		३
	१)	रांझ्या गावाचे	१	
	२)	नाचणीची अर्धी भाकर, मीठ, तिखटाची पूड	१	
	३)	एक २३ वर्षांचा जवान	१	
	४)	आदित्यराव पोतदार	१	
	क	पाठांची नावे व लेखकांची नावे जोड्या जुळवून लिहा. १) चोरी - मधु मंगेश कर्णिक २) खरा वैज्ञानिक कोण? - जयंत विष्णू नारळीकर	 १ १	२
	ड	दोन ते तीन वाक्यात (एक)		२
	१)	शेत कापलं नाही तर ते वाऱ्यावर एकसारखं सळसळत राहील.त्याच्यात उभं केलेलं बुजगावणं नुसतं टकमक बघत, हसत राहील आणि बांधावरून शाळेतली मुलं जाऊ लागली म्हणजे त्यांना मोठी गंमत वाटेल.	२	
	२)	जाऊन तुझ्या राजाला सांग,त्यो नावाचा राजा हाय, तसा मी नावाचा पाटील न्हाई म्हणावं गाव माझं बटीक समजतो.	२	
	३)	कारण त्या जागी घरच नव्हतं. भिंताडंही उभी नव्हती. होता तो एक भलामोठा मातीचा ढिगारा आणि त्यावर रान वाढलेलं.	२	
प्र.२	अ	अचूक पर्याय निवडून लिहा.		१
	१)	ब.एक कामना धरुन,	१	
	ब	काव्यांशांच्या जोड्या जुळवा.		२
		१.एक होऊनी अनेक ब.आक्रमा दिशा दहा! २.कदा ऐकिली गोष्ट अ.जीवी धरीना ।।	१ १	
	क	योग्य शब्द लिहून कवितेच्या ओळी पूर्ण करा		२
		१.मरणाचा २.प्राणांत	१ १	
	ड	एका वाक्यात उत्तर(तीन)		३
	१)	रटरटल्या डांबराच्या पिंपात	१	
	२)	शिवाजी महाराज, महाराणा प्रताप	१	
	३)	माणूस माणसाला विसरतो तेव्हा	१	
	४)	काळ व्यर्थ जातो	१	
प्र.३	अ	कंसातील सूचनेप्रमाणे लिहा. (कोणतेही दोन) १.संध्या २.माझे ३.प्रसन्न ४.वाजवली	 १ १ १ १	२
	ब	१.भूतकाळ	१	१

docs.aglasem.com

aglasem.com

	क	अधोरेखित अव्ययांचा प्रकार (कोणतेही दोन) १.उभयान्वयी अव्यय २.केवलप्रयोगी अव्यय ३.शब्दयोगी अव्यय ४.क्रियाविशेषण अव्यय	 १ १ १ १	२
	ड	लिंग बदलून लिहा. (कोणतेही दोन) १.म्हातारी २.विद्यार्थी ३.बहीण	 १ १ १	२
प्र.४	अ	अनेकवचनी रुपे (कोणतीही दोन) १.वाट्या २.इमारती ३.बंगले	 १ १ १	२
	ब	समानार्थी शब्दांच्या जोड्या १.आंघोळ २. नयन ३. पाहुणा ४. भित्रा	 १ १ १ १	२
	क	विरुद्धार्थी शब्दांच्या जोड्या. १. चूक २.निर्यात ३.जमा ४.पारतंत्र्य	 १ १ १ १	२
	ड	नामांचे वर्गीकरण सामान्यनाम – पक्षी,नदी,पुस्तक विशेषनाम -शिवाजी, भारत भाववाचकनाम – महागाई	 १ १ १	३
प्र.५	अ			३
		१) बरेचसे रोग दूर होतात.	१	
		२) प्रत्येक गाव, शहर स्वच्छ राखणे	१	
		३) स्वत:च्या घरातील कचरा, टाकाऊ वस्तू उघड्यावर टाकतात.	१	
	ब	संवाद लेखनात - भाषाशैली ,वाक्यरचना, विरामचिन्हे विचारार्थ घ्यावीत.केवळ एका शब्दाने संवादपूर्ती केल्यास गुण देताना विचार करावा	४	४
	ब	किंवा पत्र लिहिणा-याचे नाव, पत्ता व दिनांक संबोधन, अभिवादन विषयविस्तार व परिच्छेद विभागणी भाषाशैली योग्य समारोप	 १/२ १/२+ १/२ १ १/२ १/२ १/२	

docs.aglasem.com

aglasem.com

GOA BOARD OF SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ अभ्यासक्रम मूल्यमापन योजना

इयत्ता :- दहावी विषय :- मराठी (प्रथम भाषा)

मूल्यमापन	गद्य	पद्य	व्याकरण	रचना	एकूण गुण	वेळ (तास)
प्रथम आकारिक मूल्यमापन	१.हत्तीचा दृष्टांत २.मीच तुमचा बाजीराव ३.स्त्रीपुरुष तुलना	१.सुखाचे ते सुख २.विंचू ३.जलाविण मासा	१.समास -अव्ययीभाव - २ २.शब्दांच्या जाती - २ ३.वाक्प्रचार - २	निबंध - ०३ उतारा - ०३		
	०५	०३	०६	०६	२०	१
द्वितीय आकारिक मूल्यमापन	१.स्वभाषेची अभिवृद्धी २.कस्तुरीमृग ३.बहुरूपी	१.अभंगवाणी २.सत्पुरुष लक्षणे ३.दुरस्त मातेस	१.अलंकार (यमक,अनुप्रास) - २ २.वाक्य प्रकार - २ ३. वाक्य शुद्ध - १ ४. योग्य विरामचिन्हे - १	अभिनंदनपर पत्र -०३ अपठित कवितेवर प्रश्न - ०३		
	०५	०३	०६	०६	२०	१
प्रथम सत्र मूल्यमापन (बहुपर्यायी प्रश्न)	१.हत्तीचा दृष्टांत २.मीच तुमचा बाजीराव ३.स्त्रीपुरुष तुलना ४.स्वभाषेची अभिवृद्धी ५.कस्तुरीमृग ६.बहुरूपी	१.सुखाचे ते सुख २.विंचू ३.अभंगवाणी ४.जलाविण मासा ५.सत्पुरुष लक्षणे ६.दुरस्त मातेस	१.समास - २ २.शब्दांच्या जाती - २ ३.वाक्प्रचार - २ ४.वाक्य प्रकार - २ ५.अलंकार - २ ६.वाक्य शुद्ध -१ ७.विरामचिन्हे - १	१. गद्य उतारा - ४ २.पद्य कविता - ४		
	१२	०८	१२	०८	४०	१ १/२
तृतीय आकारिक मूल्यमापन	विद्यार्थ्यांच्या प्रतिभाशक्तीला प्रेरित करता येईल अशा नाविन्यपूर्ण पद्धतीने नियोजन करून मूल्यांकन करणे अपेक्षित आहे. उदाहरणार्थ - विद्यार्थ्यांनी पाठ/ कविता/ व्याकरण/ रचना यावर आधारित ध्वनिचित्रफीत, पीपीटी तयार करणे. त्या व्यतिरिक्त विविध भाषिक कौशल्य, विद्यार्थ्यांमधील उपजत कलागुण विचारात घेऊन त्यानुसार सदर विषयनिश्चिती करावी.				२०	
द्वितीय सत्र मूल्यमापन	१.विज्ञान संशोधनातील उत्तेजना २.आजूनही आठवतात ३.आत्मनिर्भरतेसाठीची वाटचाल ४.विषय गेले पळून ५.चिमण्या	१.देखणी ती जीवने २.नेमके निवडून घ्या ज्ञान ३.वारस ४.अजूनतरी	१.शब्दांच्या जाती - १ २.समास - २ ३.अलंकार - २ ४.वाक्य प्रकार - १ ५.वाक्प्रचार - २	१.संवाद - ३ २.आभार पत्र /अभिनंदन पत्र - ४ ३.उतारा / सारांश - ३ ४.निबंध - ६		
	१०	०६	०८	१६	४०	१ १/२

docs.aglasem.com

aglasem.com

STD - X SUB-MARATHI (F. L.)

FIRST TERM EXAMINATION (MCQ)

(2022-2023)

1. Weightage to Learning Outcomes

S.No.	Learning Outcomes	Marks	Percentage of Marks
1.	Knowledge	18	45%
2.	Understanding	16	40%
3.	Application	06	15%
4.	Skill	_	_
	Total	40	100%

2. Weightage to Content/Subject Units

S.No.	Subject Units	Marks
1.	पाठ	12
2.	कविता	08
3.	व्याकरण	12
4.	रचना	08
	Total	40

3. Weightage to Forms of Questions

S.No.	Forms of Questions	Marks for each Question	Number of Questions	Total Marks
1.	VSA	1	40	40
	Total			40

4. Weightage to Difficulty level of Questions

S.No.	Estimated difficulty level of Questions	Percentage
1.	Easy	20%
2.	Average	60%
3.	Difficult	20%

docs.aglasem.com

aglasem.com

SECOND TERM EXAM.(SUBJECTIVE)

1. Weightage to Learning Outcomes

S.No.	Learning Outcomes	Marks	Percentage of Marks
1.	Knowledge	14	35%
2.	Understanding	12	30%
3.	Application	04	10%
4.	Skill	10	25%
	Total	40	100%

2. Weightage to Content/Subject Units

S.No.	Subject Units	Marks
1.	पाठ	10
2.	कविता	06
3.	व्याकरण	08
4.	रचना	16
	Total	40

3. Weightage to Forms of Questions

S.No.	Forms of Questions	Marks for each Question	Number of Questions	Total Marks
1.	LA	3,4,6	3	13
2.	SA I	2	5	10
3.	SA II			
4.	VSA	1	17	17
	Total			40

4. Weightage to Difficulty level of Questions

S.No.	Estimated difficulty level of Questions	Percentage
1.	Easy	20%
2.	Average	60%
3.	Difficult	20%

docs.aglasem.com

aglasem.com

Goa Board of Secondary and Higher Secondary Education

नमुना प्रश्नपत्रिका

प्रथम सत्र मूल्यमापन २०२२-२३

इयत्ता - दहावी विषय – मराठी (प्रथम भाषा) गुण - ४० वेळ - १ १/२ तास

---

१. ' केसोबास ' यांनी लेखन केलेला पाठ_____

A) स्त्री- पुरुष तुलना

B) हत्तींचा दृष्टांत

C) मीच तुमचा बाजीराव

D) स्वभाषेची अभिवृद्धी

२. 'बहुरूपी ' या पाठाच्या लेखकाचे नाव _____

A) लोकमान्य टिळक

B) बाजीराव पेशवा

C) वि.स.खांडेकर

D) द.ता.भोसले

३. मी फार नशीबवान आहे कारण_____

A) मला घरात काही पाहावें लागत नाही

B) मला चांगली नोकरी मिळाली

C) मला सुंदर बायको मिळाली

D) मला खूप पैसे मिळाले

४. कानु देखिला तो म्हणे हस्ती_____

A) सुपासारखा

B) पंख्यासारखा

C) सुपारीसारखा

D) कानासारखा

५. मुंबई मराठी ग्रंथसंग्रहालयाचे आठव्या वार्षिक समारंभाचे अध्यक्ष कोण होते?

A) महादेव गोविंद

B) लोकमान्य टिळक

C) नामदार गोखले

D) लोकनायक अणे

६.' कस्तुरीमृग ' या रूपक कथेतील सुगंधाचा लेखकांना अभिप्रेत असलेला अर्थ कोणता?

A) सुखासीन आयुष्य

B) पैसा

C) सुवर्ण

D) जीवनातील श्रेयस

docs.aglasem.com

aglasem.com

७. बाजी रेठरेकरांचा मृत्यू कसा झाला?

A) तोंडात गोळी लागून

B) छातीत गोळी लागून

C) डोक्यात गोळी लागून

D) पोटात गोळी लागून

८. घरात राबराब राबून चिमटीभर दाण्यावर कोणाची सत्ता नव्हती?

A) आई- वडिलांची

B) पत्नीची

C) नवऱ्याची

D) मुलांची

९. बायकांना लग्नाला जाण्याचा मोह व्हावा म्हणून बहुरूपी कशाचे वर्णन करतो?

A) दागिन्यांचे

B) वस्त्रांचे

C) वधू-वरांचे

D) जेवणाचे

१०.' स्वभाषेची अभिवृद्धि ' हा लेख कोणत्या पुस्तकातून घेतला आहे?

A) गीतारहस्य

B) समग्र टिळक

C) ओरायन

D) आर्क्टिक होम इन द वेदाज

११. कांचनमृगाची कांती कोणत्या रंगाची होती?

A) तांबूस

B) रुपेरी

C) सौनेरी

D) लाल

१२. 'मीच तुमचा बाजीराव ' हे पत्र कोणत्या कालखंडाशी संबंधित आहे?

A) शिवकाल

B) पेशवेकाल

C) अव्वल इंग्रजी काल

D) ज्ञानेश्वरपूर्व प्राचीन काल

१३.' सुखाचे ते सुख ' हा अभंग कोणी लिहिला?

A) संत तुकाराम

B) संत एकनाथ

C) संत नामदेव

D) संत ज्ञानेश्वर

१४. संत बहिणाबाईनी रचनाबद्ध केलेला अभंग _____

A) जलाविण मासा

B) विंचू

docs.aglasem.com

aglasem.com

C) सत्पुरुष लक्षणे

D) अभंगवाणी

१५. सेवेला भलत्याचिया जिव धनापायींच _____

A) पेटला

B) लालूचला

C) तृप्तला

D) आकर्षिला

१६. बाप करी जोडी लेंकराचे ओढी|

अपुली _____वाळवूनी.

A) हाडे

B) कुडी

C) करवंडी

D) काया

१७. मुलाच्या पाठीवर आईचा कशा प्रकारचा हात फिरायचा?

A) जुना

B) म्हातारा

C) वृद्ध

D) जीर्ण

१८. सत्पुरूष कोणत्या ठिकाणी शौर्य गाजवतो?

A) संकटकाळी

B) सभेत

C) युद्धात

D) विपत्काळी

१९. किंचीत राहिलेली फुणफुण कोणी शांत केली?

A) संत एकनाथांनी

B) जनार्दन स्वामींनी

C) परमेश्वरांनी

D) संत ज्ञानेश्वरांनी

२०. सुजनांचे चित्त कशाने भरलेले असते?

A) प्रेमाने

B) व्देषाने

C) तोषाने

D) लोभाने

२१.' दररोज ' या सामासिक शब्दाचा विग्रह_____

A) प्रत्येक दिवशी

B) प्रत्येक वेळी

C) प्रत्येक तासी

D) प्रत्येक वारी

docs.aglasem.com

aglasem.com

२२. ' रामचंद्र पंचवटीत राहत होते.' या वाक्यातील द्विगू समास आहे_____

A) रामचंद्र

B) पंचवटी

C) राहत

D) होते

२३. ' पिल्लाच्या कोमल शरीरावर प्रहार झाले' या वाक्यातील 'कोमल' हा शब्द _____

A) नाम

B) सर्वनाम

C) विशेषण

D) क्रियाविशेषण

२४. वा ! छान चित्र आहे. या वाक्यातील 'वा !' या शब्दाची जात कोणती?

A) उभयान्वयी अव्यय

B) शब्दयोगी अव्यय

C) क्रियाविशेषण अव्यय

D) केवलप्रयोगी अव्यय

२५.' रक्ताचे पाणी करणे ' या वाक्प्रचारासाठी अचूक वाक्य.....

A) शेतकऱ्यांवरील अन्याय दूर करण्यासाठी महात्मा फुले यांनी रक्तपात केला.

B) शेतकऱ्यांवरील अन्याय दूर करण्यासाठी महात्मा फुले यांनी रक्ताचे पाणी केले.

C) शेतकऱ्यांवरील अन्याय दूर करण्यासाठी महात्मा फुले यांनी रक्तरंजित क्रांती केली.

D) शेतकऱ्यांवरील अन्याय दूर करण्यासाठी महात्मा फुले यांनी रक्त वाहविले

२६. सीमाचा वक्तृत्व स्पर्धेत प्रथम क्रमांक आल्याने तिला त्रिभुवन ठेंगणे वाटले.

या वाक्यातील 'त्रिभुवन ठेंगणे वाटणे' या वाक्प्रचाराचा तुम्हाला अभिप्रेत असलेला अर्थ कोणता?

A) खूप आनंद होणे

B) आनंद होणे

C) समाधान वाटणे

D) खुश होणे

२७. त्याने खुर्ची घेतली. तो पुढे आला.

या दोन्ही वाक्यांपासून तयार झालेले केवल वाक्य_____

A) त्याने खुर्ची घेतली व तो पुढे आला.

B) तो खुर्ची घेवून पुढे आला.

C) जेव्हा त्याने खुर्ची घेतली तेव्हा तो पुढे आला.

D) त्याने खुर्ची घेतली आणि तो पुढे आला.

२८. संयुक्त वाक्य बनवताना कोणता अव्यय वापरला जातो?

A) केवलप्रयोगी अव्यय

B) उभयान्वयी अव्यय

C) शब्दयोगी अव्यय

D) क्रियाविशेषण अव्यय

docs.aglasem.com

aglasem.com

२९. लेखन नियमानुसार खालील कोणता शब्द अचूक आहे?

A) आशिर्वाद

B) आर्शीवाद

C) आशीर्वाद

D) आशीरवाद

३०.' मोहक सुगंध दिव्य सुवास ' या वाक्यामध्ये खालीलपैकी कोणते विरामचिन्हे वापरावे?

A) ?

B) !

C) "---"

D) ;

३१. ' येरे येरे पावसा

तुला देतो पैसा ' हे कोणत्या अलंकाराचे उदाहरण आहे?

A) उपमा अलंकार

B) रुपक अलंकार

C) यमक अलंकार

D) श्लेष अलंकार

३२. अनुप्रास अलंकारामध्ये एखादा शब्द किंवा एखादे अक्षर_____

A) परत परत येते

B) परत परत येत नाही

C) एकदाच येते

D) शेवटी येते

पुढील उतारा वाचून त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

वाचन ही ज्ञानभांडाराची किल्ली आहे. त्याचप्रमाणे अत्युच्च आनंद देणाऱ्या साहित्य ,कला ,शास्त्र यांचे निधान वाचनानेच आपल्याला प्राप्त होते. अशा वाचनाची कौशल्ये पहिली ते चौथी या प्रारंभीच्या कालखंडात प्राप्त होतात.

पाचवी ते सातवी या कालखंडात प्रकट वाचनाकडून मूळ वाचनाकडे प्रगती होत जाते. तर आठवी ते दहावी मध्ये वाचनकौशल्याची परिपूर्णता गाठली जाते. अशी अपेक्षा असली तरी अनेकदा विद्यार्थी आठवीत आला तरी नीटपणे वाचू शकत नाही अशी बाब ऐकू येते. तेव्हा वाचन कौशल्याच्या विकासासाठी प्रयत्न कमी पडतात की काय असे वाटते.

३३. वाचन ही कशाची किल्ली आहे?

A) ज्ञानाची

B) अज्ञानाची

C) ज्ञानभांडाराची

D) ज्ञान साधनेची

३४. वाचनाची कौशल्ये कोणत्या कालखंडात प्राप्त होतात?

A) पहिली ते चौथी

B) पाचवी ते सातवी

C) आठवी ते दहावी

D) सहावी ते आठवी

docs.aglasem.com

aglasem.com

३५. वाचन कौशल्याची परिपूर्णता कोणत्या इयत्तेत गाठली जाते?

A) सातवी ते नववी

B) आठवी ते दहावी

C) पाचवी ते सातवी

D) पहिली ते चौथी

३६. कोणत्या इयत्तेत विद्यार्थी आला तरी नीटपणे वाचू शकत नाही?

A) आठवी

B) सातवी

C) नववी.

D) दहावी

पुढील कविता वाचा व त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

आटपाट नगरात दुधाचे तळे
नगरातले लोक सारेच वेडे
आंघोळीला पाणी घेतात दुधाचे
फणसपोळीचे कपडे घालतात
तळ्याच्या काठी पेढ्यांचे मळे
वेड्यांनी बांधलेत बर्फीचे वाडे
डोक्याला तेल लावतात मधाचे
सारे वेडे उलटे चालतात.

३७. नगरातले लोक आंघोळीला कोणते पाणी घेतात?

A) निर्मळ पाणी

B) दुधाचे पाणी

C) नितळ पाणी

D) मधाचे पाणी

३८. नगरात राहणारे सगळेच लोक कशाप्रकारचे आहेत ?

A) मूर्ख

B) शहाणे

C) वेडे

D) हुशार

३९. नगरात राहणारे लोक डोक्याला कोणते तेल घालतात?

A) दुधाचे

B) पाण्याचे

C) पेढ्यांचे

D) मधाचे

४०. सारे वेडे चालताना कसे चालतात?

A) उलटे

B) सरळ

C) वाकडे

D) हळूहळू

----------समाप्त----------

docs.aglasem.com

aglasem.com

Goa Board of Secondary and Higher Secondary Education

नमुना उत्तरपत्रिका

प्रथम सत्र मूल्यमापन २०२२-२३

इयत्ता - दहावी विषय - मराठी (प्रथम - भाषा) गुण - ४० वेळ - १ १/२ तास

---

१. B) हत्तींचा दृष्टांत

२. D) द.ता.भोसले

३. A) मला घरात काही पाहावें लागत नाही

४. A) सुपासारखा

५. B) लोकमान्य टिळक

६. D) जीवनातील श्रेयश

७. A) तोंडात गोळी लागून

८. B) पत्नीची

९. D) जेवणाचे

१०. B) समग्र टिळक

११. C) सोनेरी

१२. B) पेशवेकाल

१३. C) संत नामदेव

१४. A) जलाविण मासा

१५. B) लालूचला

१६. C) करवंडी

१७. D) जीर्ण

१८. C) युद्धात

१९. B) जनार्दन स्वामींनी

२०. C) तोषाने

२१. A) प्रत्येक दिवशी

२२. B) पंचवटी

२३. C) विशेषण

२४. D) केवलप्रयोगी अव्यय

२५. B) शेतकऱ्यांवरील अन्याय दूर करण्यासाठी महात्मा फुले यांनी रक्ताचे पाणी केले.

२६. A) खूप आनंद होणे

२७. B) तो खुर्ची घेवून पुढे आला

२८. B) उभयान्वयी अव्यय

२९. C) आशीर्वाद

३०. B) !

३१. C) यमक अलंकार

३२. A) परत परत येते

३३. C) ज्ञानभांडाराची

३४. A) पहिली ते चौथी

३५. B) आठवी ते दहावी

३६. A) आठवी

३७. B) दुधाचे पाणी

docs.aglasem.com

aglasem.com

३८. C) वेडे

३९. D) मधाचे

४०. A) उलटे

----------.समाप्त----------

docs.aglasem.com

aglasem.com

Goa Board of Secondary and Higher Secondary Education

नमुना प्रश्नपत्रिका

द्‌वितीय सत्र मूल्यमापन २०२२-२३

इयत्ता- दहावी विषय - मराठी (प्रथम भाषा) गुण - ४० वेळ - १ १/२ तास

सूचना: १. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर नवीन पानावर लिहा.
२. प्रश्नांचा क्रमांक व उपक्रमांक स्पष्ट लिहा.
३. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
४. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

---

१. अ) पुढीलपैकी **<u>कोणत्याही चार</u>** प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा: (४)

१. दोघीतिघींत कशाचा एक सेट मिळायचा?

२. इतिहास,भूगोल नागरिकशास्त्र हे विषय पळून कोठे येतात ?

३. बहिणीच्या घरी बहिणीची कोणती बुरबुर चालू असे?

४. चिमण्यांमध्ये काय असल्याचे आई सांगायची?

५. जयंत नारळीकर यांना विज्ञान आणि गणित हे विषय आवडतात हे कोणाच्या ध्यानात आले?

ब) पुढीलपैकी **<u>कोणत्याही एका</u>** वाक्याचे संदर्भासह स्पष्टीकरण लिहा: (३)

१. "आपण नवाच प्रदेश तयार करू."

२. "चिमण्यात परमेश्वर असतो."

२. पुढीलपैकी **<u>कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर पाच ते सहा</u>** वाक्यात लिहा: (३)

१. जिद्‌दीने घेतलेल्या शिक्षणाचा कोणता लाभ लेखिका व तिच्या भावंडाना झाला?

२. लेखकांना इतर मित्रांप्रमाणे जागणे का जमायचे नाही?

३. मोरूमामांच्या अभ्यासक्रमाबाहेरच्या प्रश्नांचा नारळीकर यांना कोणता उपयोग झाला?

३. अ) पुढीलपैकी **<u>कोणत्याही दोन</u>** प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा: (२)

१. मोकळे मैदान कशाच्या आधाराने उभे आहे?
२. देखणे चेहरे कशाचे आरसे असतात?
३. विद्‌यार्थ्यांची मैत्रीण कोण झाली आहे?

ब) पुढीलपैकी **<u>कोणत्याही एका</u>** अवतरणाचे संदर्भासहित स्पष्टीकरण लिहा: (२)

१. तुला रामराम घालत असतील अडलेले- नडलेले.

२."खिडकीतून दिसणाऱ्या दृश्यांत अधिक नकोय आता कुणाची गर्दी."

क) पुढीलपैकी **<u>कोणत्याही एका</u>** प्रश्नाचे उत्तर तीन ते चार वाक्यात लिहा: (२)

१. कवींना देखण्या व्यक्तिमत्त्वांत कोणते गुण-विशेष असावेत, असे वाटते?

२. मुले भयकंपित का झाली आहेत?

docs.aglasem.com

aglasem.com

४.अ) पुढीलपैकी **<u>कोणत्याही एका</u>** सामासिक शब्दाचा विग्रह करून समासाचे नाव लिहा: (२)

१. आईबाबा २. भालचंद्र

ब) पुढील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात ओळखून लिहा: (१)

१) मी सगळ्या हरणांना मुक्त केलं, <u>पण</u> तू अजून शांत?

क) पुढीलपैकी **<u>कोणत्याही एका</u>** वाक्प्रचाराचा अर्थ लिहून त्या वाक्प्रचाराचा वाक्यात उपयोग करा: (२)

१. जळफळाट होणे २. जीव नकोसा होणे

५.अ) पुढील वाक्यांपासून संयुक्त वाक्य तयार करा: (१)

१) आम्ही खूप खूप हालअपेष्टात जीवन जगलो. कधीही वाईट संगत धरली नाही.

ब) पुढीलपैकी **<u>कोणत्याही एका</u>** अलंकाराचे लक्षण व उदाहरण लिहा: (२)

१. यमक २.रूपक

६.अ) पुढील उतारा वाचून त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

झाडांची आणि माझी दोस्ती तशी खूप जुनी. झाडांचा हा वारसा मिळाला माझ्या आई-वडिलांकडून. निसर्गसंपन्न गोव्यानं नुसती बघायची नजरच दिली नाही, तर त्या नजरेत जिव्हाळ्याचं पाणी दिलं. साधा कौलावर चढणारा भोपळ्याचा वेल धुंद होऊन शेजारणीसारखा गप्पा मारायला येतो. दारातल्या केळीच्या प्रसूतीची हकिकत कौतुकाने शेजारणीला ऐकवली जाते. शहाळ्यांना बाजारात किंमत असूनही झाडांची बाळफळे तोडताना जीव कचरतो. आई जिथे जाईल तेथून झाडांच्या फांद्या आणायची. बाबा त्या लावायच्या. लावलेल्या झाडांना जोपासायचा वसा मात्र मी घेतला आहे.

प्रश्न:

१. लेखिकेला झाडांचा वारसा कुणाकडून मिळाला?

२. निसर्गसंपन्न गोव्याने लेखिकेच्या नजरेत कोणती गोष्ट दिली ?

३. लेखिकेचा जीव केव्हा कचरतो ?

किंवा (३)

अ) वरील उताऱ्याचा एक तृतीयांश(१/३) एवढा सारांश लिहा व त्याला समर्पक शीर्षक लिहा:

ब) पुढील संवाद दोन मित्रांमधील आहे तो पूर्ण करून लिहा: (३)

सुरेश: अरे रमेश, आज तू आमच्याकडे अभ्यास _____

रमेश: जरुर येईन. **पण** मला _____

सुरेश: तू ट्युशनला कुठे जातोस? कोणत्या विषयांसाठी?

रमेश: मी_____ जातो. गणित _____

सुरेश: मग मी पण _____

रमेश: ये ना. ते _____ शिकवतात.

docs.aglasem.com

aglasem.com

सुरेश: मी केव्हापासून _____

रमेश: मी आधी सरांना _____ आणि मग_____

७. रितेश/ रीमा भिडे, 'राजनिवास', शिरोडा, फोंडा - गोवा येथून आपला/ आपली मित्र /मैत्रीण संदेश/ संजवी यास/ हीस राज्यपातळीवरील निबंध स्पर्धेत प्रथम क्रमांकाचे पारितोषिक प्राप्त झाल्याबद्दल त्याचे/ तिचे अभिनंदन करीत आहे असे समजून पत्राचा नमुना तयार करा.

(पत्रात स्वतःच्या नावाचा उल्लेख करू नका)

किंवा (४)

राजेश /रंजीता गावस, विद्यार्थी प्रतिनिधी, विकास विद्यालय,आके,मडगांव- गोवा येथून 'व्यायामाचे महत्त्व' याविषयी उपयुक्त मार्गदर्शन केल्याबद्दल आरोग्य अधिकारी श्री राजेश राईतुरकर, पर्वरी- गोवा यांचे आभार मानणारे पत्र लिहित /लिहिते आहे असे समजून पत्राचा नमुना तयार करून लिहा:

(सुचना : पत्रात स्वतःच्या नावाचा उल्लेख करू नका

८. पुढीलपैकी **<u>कोणत्याही एका</u>** विषयावर सुमारे १२० शब्दांमध्ये निबंध लिहा: (६)

१. झाडे नसती तर --------

२. प्रलयकारी पाऊस

३. मी मोबाईल बोलतोय

४. स्पर्धेचे युग

स मा प्त

docs.aglasem.com

aglasem.com

Goa Board of Secondary and Higher Secondary Education

नमुना उत्तरपत्रिका

द्‌वितीय सत्र मूल्यमापन २०२२-२३

इयत्ता - दहावी विषय – मराठी (प्रथम भाषा) गुण - ४० वेळ - १ १/२ तास

सूचना: १. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर नवीन पानावर लिहा.

२. प्रश्नांचा क्रमांक व उपक्रमांक स्पष्ट लिहा.

३. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

४. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

---

१. अ) कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा: (४)

(प्रत्येकी १ गुण) एकूण ४ गुण

१. दोघीतिघींत पुस्तकांचा एक सेट मिळायचा.

२. इतिहास,भूगोल नागरिकशास्त्र हे विषय पळून नो मॅन्स लॅंडवर येतात.

३. बहिणीच्या घरी बहिणीची सतत काम करण्याची बुरबुर चालू असे.

४. चिमण्यामध्ये परमेश्वर असल्याचे आई सांगायची.

५. जयंत नारळीकर यांना विज्ञान आणि गणित हे विषय आवडतात हे वडिलांच्या ध्यानात आले.

ब) कोणत्याही एका वाक्याचे संदर्भासह स्पष्टीकरण लिहा: (३)

(संदर्भ- १ गुण, स्पष्टीकरण - २ गुण) एकूण ३ गुण

१. **संदर्भ** - पाठाचे नाव - 'विषय गेले पळून' लेखक - संजय पवार

स्पष्टीकरण - माणसाने सुखाच्या हव्यासापोटी निसर्गावर केलेले अत्याचार - जगणे मुश्कील - विषय शाळेच्या वेळापत्रकातून पळून जाणे - माणूस विध्वंसक - ,मानवी वस्ती नसलेल्या ठिकाणी जाणे - पुढे काय करायचे, हे इतिहासाने न ठरवणे- नवीन जीवन सुरु करण्याची कल्पना - थोडक्यात, माणूस जिथे असेल, तिथे निरामय जीवन जगता येणार नाही, असे सुचवणे.

२. **संदर्भ** - पाठाचे नाव - 'चिमण्या', लेखक - राजन गवस

स्पष्टीकरण- लेखकांच्या आईला चिमण्यांविषयी विलक्षण वाटणारु आत्मीयता - तांदूळ निवडताना मातेरे खायला घालणे- चिमण्यांचे तिच्याभोवती वावरणे - तिच्या अंगाखांद्यावर खेळणे - तिच्याशी बिनधास्त वागणे - तिचे चिमण्यांशी बोलणे - आपले मनोभाव सांगणे -निसर्गातील घटकांशी प्रेमाने वागणे - जगण्यातील सौख्य - म्हणूनच चिमण्यामध्ये परमेश्वर दिसणे

२. कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर पाच ते सहा वाक्यांत लिहा: (३)

(प्रत्येकी ३ गुण) एकूण ३ गुण

१. लेखिका व त्यांची भावंडे अत्यंत हलाखीचे दिवस - वाईट मार्गाचा अवलंब न करणे - प्रामाणिकपणे कष्टाने व जिद्‌दीने अडचणीवर मात करणे - पदवीधर बनणे - बीएड करून कोल्हापुरात शिक्षिकेची नोकरी - मागचा भाऊ पीएचडी - त्याच्यामागचा भाऊ आयटीआय - आयुष्यभर घेतलेल्या प्रामाणिक कष्टाचे चीज.

२. अन्य विद्‌यार्थ्यांबरोबर परीक्षेला उदगीरला जाणे - विद्‌यार्थ्यांबरोबर एकेका खोलीत एकत्र राहणे - जेवण एकत्र करणे - एक एक पेपर संपत जाणे - सर्वांचे जागरण करून अभ्यास करणे - लेखकाला जागरण न जमणे - पोषक आहार न मिळणे - प्रकृती नाजूक, अनेक रोग - गुंगी येणे

docs.aglasem.com

aglasem.com

३. वडिलांनी घरात लावलेला फळा - मोरूमामांचे गणिताचे प्रश्न व कोडी लिहिणे - ते सोडवण्यासाठी चाकोरीबद्ध रीत उपयोगाची नसणे - विश्लेषणात्मक कारणमीमांसा आणि युक्ती यांचा उपयोग करणे - गणिता संबंधातील गुप्त पैलु कळणे.

३. अ) कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा: (२)

(प्रत्येकी १ गुण) एकूण २ गुण

१. मोकळे मैदान सळसळणाऱ्या झाडांच्या आधाराने उभे आहे.

२. देखणे चेहरे प्रांजळाचे आरसे असतात.

३. माहितीची मोहिनी विद्यार्थ्यांची मैत्रिणी झाली आहे.

ब) कोणत्याही एका अवतरणाचे संदर्भासहित स्पष्टीकरण लिहा: (२)

(संदर्भ - १ गुण, स्पष्टीकरण - १ गुण) एकूण २ गुण

१. **संदर्भ** - कवितेचे नाव - वारस , कवी - प्रकाश किनगावकर

स्पष्टीकरण- शेतकरी वडिल - आपला मुलगा शिकून सवरून मोठा झाला - या गोष्टीचा अभिमान - शहरातील ऑफिसात नोकरी - त्याच्या सहीने अडचणीत असलेल्या लोकांची कामे होणे - माणसे दुवा देतात - वडिलांना पसंत असणे- त्याला शेतीची आस्था नाही हे खटकणे.

२. **संदर्भ** - कवितेचे नाव - 'अजून तरी' कवीचे नाव - रफिक सूरज मुल्ला

स्पष्टीकरण - कवींना खिडकीतून मनाला विषण्ण करणारे दृश्य दिसणे - जागोजाग मोकळ्या जागे प्लॉट पाडून सिमेंटचे खांब रोवणे - दगड पडण्याचे व जमिनीत घुसणाऱ्या बोर मशीनचे कर्कश आवाज घुमणे - गावाचे गावपण हरवून जाणे - कवींना खंत वाटणे.

क) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर तीन ते चार वाक्यात लिहा: (२)

२ गुण

१. व्यक्तिमत्व आरशासारखे प्रामाणिक असणे - ती माणसे सुंदर असणे - डोळ्यात लोकांचे दुःख भरून राहणे - बोलातील गोडव्याने कठोर सत्यही कोवळे होणे - नवनिर्मिती करून सौंदर्याचे सोहळे निर्माण करणे - पाय ध्येयाच्या मार्गावर चालणे - रुक्ष प्रदेशातही शुभचिन्हे रेखाटणे - प्राणपणाने शब्द पाळून जे स्वतःच्या खांद्यावर स्वेच्छेने स्वतःचा सूळ उचलणे - आयुष्ये कृतार्थतेची पवित्र तीर्थे असणे - ती देखणी व्यक्तिमत्वे.

२. स्पर्धेचे युग - जीवघेण्या स्पर्धा - विद्यार्थ्यांची घुसमट होणे - विविध माध्यमे - माहितींचा धबधबा - खरे ज्ञान - संघर्ष करणे - निराशा व भयग्रस्तता निर्माण होणे - युवा पिढी फसणे.

४.अ) कोणत्याही एका सामासिक शब्दाचा विग्रह करून समासाचे नाव लिहा: (२)

(समासाचा विग्रह - १ गुण, समासाचे नाव - १ गुण) एकूण २ गुण

१.आईबाबा - आई व बाबा - इतरेतर व्दंव्द समास

२.भालचंद्र - भाळी आहे चंद्र ज्याच्या असा तो - शंकर - बहुव्रीही समास

ब) अधोरेखित शब्दांची जात ओळखून लिहा: १ गुण (१)

पण - उभयान्वयी अव्यय

क) कोणत्याही एका वाक्प्रचाराचा अर्थ लिहून त्या वाक्प्रचाराचा वाक्यात उपयोग करा:

(अर्थ - १ गुण, वाक्यात उपयोग - १ गुण) एकूण २ गुण (२)

१. जळफळाट होणे - मनातल्या मनात खुप संतापणे, रागाने लाल होणे

वाक्य -

२. जीव नकोसा होणे - अतोनात कंटाळणे, त्रासणे

वाक्य -

५.अ) संयुक्त वाक्य तयार करा:

१ गुण (१)

docs.aglasem.com

aglasem.com

१) आम्ही खूप खूप हालअपेष्टात जीवन जगलो पण कधीही वाईट संगत धरली नाही.

ब) कोणत्याही एका अलंकाराचे लक्षण व उदाहरण लिहा:

(लक्षण १ गुण, उदाहरण १ गुण) एकूण २ गुण (२)

1. यमक - एखादा शब्द किंवा एखादे अक्षर पुन्हा पुन्हा पद्याचत चरणाच्या अंती(शेवटी) किंवा ठराविक ठिकाणी आले की यमक अलंकार होतो.

उदा. हिरवळ आणिक पाणी

तेथे स्फुरती मजला गाणी

२.रूपक - जेव्हा उपमेय हे उपमानच आहे किंवा एक वस्तू व दुसरी वस्तू यात काहीच भेद नाही, ती एकरूप आहे असे वर्णन केले जाते तेव्हा रूपक अलंकार होतो .

उदा- लहान मूल म्हणजे मातीचा गोळा.

६. अ) उतारा वाचून त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

(प्रत्येकी १ गुण) एकुण ३ गुण

१. लेखिकेला झाडांचा वारसा त्यांच्या आईवडीलांकडून मिळाला.

२. निसर्गसंपन्न गोव्याने लेखिकेच्या नजरेत जिव्हाळ्याचं पाणी दिलं.

३. शहाळ्यांना बाजारात किंमत असूनही झाडांची बाळफळे तोडताना लेखिकेचा जीव कचरतो.

किंवा (३)

वरील उताऱ्याचा एक तृतीयांश(१/३) एवढा सारांश लिहा व त्याला समर्पक शीर्षक लिहा:

३ गुण

आकर्षक सुरुवात - १ गुण

उता-याचा गाभा - १ गुण

उताऱ्याचा समारोप - १ गुण

एकूण - ३ गुण

ब) पुढील संवाद एक भिकारी व गृहिणी यांच्या मधील आहे तो पूर्ण करून लिहा:

(प्रत्येक वाक्याला १/२ गुण) एकूण ३ गुण (३)

विषयानुसार गुण द्यावेत.

७. पत्रलेखन (४)

गुण देताना खालील गोष्टी विचारात घ्याव्यात.

पूर्ण पत्ता - १/२ गुण

मायना - १/२ गुण

विषय व शिष्टाचार - १/२ गुण

विषय स्पष्टीकरण - २ गुण

शेवट - १/२ गुण

एकूण - ४ गुण

८. निबंधलेखन (६)

गुण देताना खालील गोष्टींचा विचार करावा.

आकर्षक सुरुवात - १ गुण

विषय मांडणी - २ गुण

भाषा शुद्धता - १ गुण

भाषासौंदर्य - १ गुण

आकर्षक शेवट - १ गुण

एकूण - ६ गुण

स मा प्त

docs.aglasem.com

aglasem.com